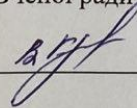

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та консалтингу

Затверджено
Вченою радою Факультету податкової
справи, обліку та аудиту
протокол від «14» 09 2022 р. № 2
Голова Вченої ради Факультету

В.М. Краєвський

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять
з навчальної дисципліни
«Звітність підприємства»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»,
«Податкове консультування»
Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2022

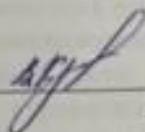
Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Звітність підприємства», затвердженої Науково-методичною радою Університету «18» 08. 2022 р. (протокол № 7).

Укладач:

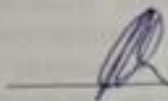

Т. М. Сторожук, доцент, к.е.н.,
доцент кафедри обліку та консалтінгу

Рецензенти:

В. М. Красівський, професор, д.е.н.,
в. о. декана факультету податкової справи,
обліку та аудиту, професор кафедри
облікових технологій та бізнес-аналітики

О. П. Колісник, доцент, к.е.н.,
в.о. завідувача кафедри обліку та консалтінгу

Розглянуто і схвалено кафедрою обліку та консалтінгу,
протокол від «2» вересня 2022 р. № 3

В.о. завідувача кафедри

О. П. Колісник, доцент, к.е.н.

РЕЦЕНЗІЯ

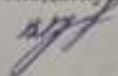
на методичні рекомендації до проведення практичних занять
з навчальної дисципліни «Звітність підприємства»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 071
«Облік і оподаткування» освітня програма «Облік, податковий аудит та
бізнес-аналітика», «Податкове консультування»
підготовленою Сторожук Т.М., к.е.н., доцент

Ринкові умови господарювання висувають значні вимоги до інформації загального користування. Такою інформацією є показники звітності, які є основою прийняття управлінських рішень, здійснення економічного, фінансового та стратегічного аналізу і прогнозування їх подальшого розвитку. Основна мета звітності полягає у забезпеченні користувачів повною, правдивою та неупередженою інформацією про фінансове становище підприємства та результати його діяльності. Складанням бухгалтерської звітності завершується обліковий цикл обробки даних в системі бухгалтерського обліку. Оскільки бухгалтерська служба підприємств, організацій та установ формує інформацію одночасно у системах бухгалтерського, фінансового, податкового, управлінського (внутрішньогосподарського) та статистичного обліку і в суспільстві існує значний попит на таку інформацію, тому суб'єкти господарювання складають звітність різних видів та форм. Разом з тим, реформування ведення обліку і складання звітності в Україні супроводжується значними змінами в нормативному регулюванні та практиці складання звітності.

Дисципліна «Звітність підприємства» передбачає розгляд загальних вимог до фінансової звітності, усіх форм фінансової звітності підприємств і організацій та установ державного сектору, консолідованої фінансової звітності та фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва, податкової, статистичної та інші видів звітності. Тому методична розробка представлена у вигляді практичних робіт за кожною темою дисципліни, передбаченою програмою курсу.

Методична розробка відповідає робочій програмі дисципліни з підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», враховує зміни, які відбулися в законодавчо-нормативному регулюванні бухгалтерського обліку та складанні звітності суб'єктів підприємницької діяльності та організацій і установ державного сектору. Тому підготовлена методична розробка може бути рекомендована до використання в навчальному процесі при підготовці фахівців з обліку та оподаткування.

Рецензент:

В. М. Красівський, професор, д.е.н.,
в. о. декана факультету податкової справи,
обліку та аудиту, професор кафедри
облікових технологій та бізнес-аналітики

РЕЦЕНЗІЯ

на методичні рекомендації до проведення практичних занять
з навчальної дисципліни «Звітність підприємства»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»,
«Податкове консультування»
підготовлену Сторожук Т.М., к.е.н., доцент

В економічному розвитку будь-якого суб'єкта господарювання, як і держави в цілому звітність відіграє значну роль. Інформацію звітності використовують як для економічного аналізу діяльності підприємств (організацій та установ), так і для управління ним, для накопичення та узагальнення інформації в масштабах галузі економіки, видів діяльності, усього економічного механізму країни. Користувачі звітності в сучасних умовах господарювання висувають високі вимоги до формування та ефективності використання показників звітності суб'єктів господарювання. Значні зміни теорії і практики складання звітності та нормативне регулювання цих процесів зумовили необхідність зміни програми, а, відповідно методичної розробки до проведення практичних занять.

Дисципліна «Звітність підприємства» є обов'язковою дисципліною фахової підготовки спеціалістів з обліку та аудиту. В методичній розробці представлено практичні роботи за всіма темами курсу відповідно до програми, завданнями для поглибленого вивчення курсу та завдання для самоконтролю і перевірки. Завдання для практичних робіт супроводжуються коротким змістом усіх тем, поясненням основних понять та прикладами розв'язку.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять підготовлено відповідно до освітньо-професійної програми «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» та «Податкове консультування» першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування», охоплюють всі теми курсу та види звітності суб'єктів господарювання, тому можуть бути рекомендовані до використання в навчальному процесі при підготовці фахівців з обліку та оподаткування.

Рецензент:

О. П. Колісник, доцент, к.е.н.,
в.о. завідувача кафедри обліку та консалтингу

ЗМІСТ

1. Передмова	4
2. Мета, цілі і завдання	5
3. Зміст завдань та методичні вказівки	6
3.1. <i>Змістовий модуль 1. Загальні вимоги до фінансової звітності</i>	
Тема 1. Практичне заняття № 1	6
Тема 2. Практичне заняття № 2	8
3.2. <i>Змістовий модуль 2. Фінансова звітність підприємств (організацій та установ державного сектору)</i>	
Тема 3. Практичне заняття № 3	11
Тема 4. Практичне заняття № 4	16
Тема 5. Практичне заняття № 5	20
Тема 6. Практичне заняття № 6	24
Тема 7. Практичне заняття № 7	29
Тема 8. Практичне заняття № 8	32
3.3. <i>Змістовий модуль 3. Фінансова звітність об'єднань та суб'єктів малого підприємництва</i>	
Тема 9. Практичне заняття № 9	36
Тема 10. Практичне заняття № 10	41
Тема 11. Практичне заняття № 11	46
3.4. <i>Змістовий модуль 4. Податкова, статистична та інші види звітності.</i>	
Тема 12. Практичне заняття № 12	49
Тема 13. Практичне заняття № 13	53
4. Контрольні питання з дисципліни	57
5. Рекомендована література	60

1. ПЕРЕДМОВА

В сучасних умовах господарювання посилюється роль і значення системи бухгалтерського обліку та звітності підприємств (організацій та установ державного сектору). Науково обґрунтована система організації бухгалтерського обліку та обумовлений потребами користувачів комплекс форм звітності сприяє ефективному використанню ресурсів, забезпечує необхідною інформацією всі групи користувачів, сприяє поліпшенню аналізу фінансово-майнового стану суб'єктів господарювання та удосконаленню управління тощо. Всі факти господарської діяльності підприємств, організацій, установ систематизуються та узагальнюються в системі показників звітності. Як елемент методу бухгалтерського обліку, звітність завершує весь цикл облікових робіт, відображаючи в систематизованому вигляді підсумки та результати господарської і фінансової діяльності підприємств та організацій за минулий період та відображає фінансовий стан суб'єктів господарювання на відповідну дату. Значення звітності в сучасних умовах господарювання тільки посилюється. Звітність сьогодні – це інструмент управління, інформаційне джерело для контролю, аналізу та планування та прогнозування діяльності суб'єктів господарювання, засіб комунікації та входження економіки України в світовий економічний простір.

Практичні заняття - форма навчального заняття, на якому педагог організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує уміння і навички їх практичного застосування шляхом виконання відповідно поставлених завдань. У структурі практичного заняття домінує самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Виконуючи практичні роботи, **студенти повинні знати**: основні законодавчо-нормативні матеріали, що регламентують порядок ведення звітності, види звітності; План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкцію про його застосування, форми звітності, типові форми первинних облікових документів і реєстрів бухгалтерського обліку, порядок складання і ведення їх, кореспонденцію рахунків з основних господарських операцій, організацію синтетичного та аналітичного обліку, методику визначення показників звітності; зміст та порядок складання і подання різних форм звітності.

Студенти повинні вміти: використовувати первинні документи для оформлення всіх господарських операцій; обробляти дані документів для узагальнення і систематизації їх у встановленому порядку; вести реєстри бухгалтерського обліку; складати форми фінансової, податкової, статистичної, соціальної звітності та інші форми звітності.

Опрацьовувати матеріали слід у такій послідовності:

- вивчити теоретичні питання;
- ознайомитись із практичними завданнями;
- письмово виконати практичні завдання до кожної теми;
- практичні роботи повинні бути зброшуровані за темами в окремій папці.

Під час перевірки практичних робіт викладач з'ясовує ступінь закріплення теоретичних знань, практичних навичок, самостійності виконання його студентами та виставляє оцінку.

2. Мета, цілі і завдання

Правильно організовані практичні заняття мають важливе виховне та практичне значення (реалізують дидактичний принцип зв'язку теорії з практикою) і орієнтовані на вирішення наступних завдань:

- поглиблення, закріплення і конкретизацію знань, отриманих на лекціях і в процесі самостійної роботи;

- формування практичних умінь і навичок, необхідних в майбутній професійній діяльності;

Мета вивчення курсу:

усвідомити роль звітності у забезпеченні загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень;

засвоїти теоретичні знання із методики формування показників звітності суб'єктів господарювання;

набути практичних навичок зі складання різних форм бухгалтерської звітності.

Основне завдання курсу – дати студентам потрібні теоретичні знання і практичні навички з методики формування показників та складання форм звітності суб'єктів господарювання; аналізу взаємозв'язку показників в межах звітних форм та в системі звітності в цілому. Для того, крім лекцій і практичних занять, вони повинні самостійно виконувати завдання з виконання різних виробничих ситуацій. Конкретний обсяг завдання, терміни виконання, а також задачі та форми контролю визначаються керівником курсу на початку семестру і повідомляються кожному студенту.

Підготовка до практичних занять передбачає: повторення навчального матеріалу лекції за конспектом, законодавчо-нормативними актами, підручниками, навчальними посібниками, розв'язування питань, на які необхідно звернути більшу увагу у процесі сприймання лекційного матеріалу. Для такої підготовки важливо отримати від викладача необхідну тематику. Підготовка студентів до практичного заняття контролюється шляхом вибіркового опитування за тестовою системою.

Практичні заняття надають можливість детального розгляду студентами окремих теоретичних положень дисципліни та формування вмінь і навичок їх практичного застосування при вирішенні конкретних виробничих ситуацій.

Основна мета практичного заняття – розширення, поглиблення й деталізація теоретичних знань, отриманих на лекціях та у процесі самостійної роботи і спрямування їх на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення вмінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

Методичні вказівки містять практичні роботи за всіма темами курсу. Кожне завдання складається з декількох вправ. У кожному завданні вказано тему, мету заняття, основні поняття, наведено навчальний матеріал і методичні вказівки для виконання завдань, питання та вправи для самостійного опрацювання.

Цифровий матеріал, назви підприємств і установ, прізвища посадових осіб, що зустрічаються в навчальних завданнях, є виключно умовними.

Практичні завдання побудовані у вигляді окремих ситуаційних задач. До кожної теми наведений перелік питань, які необхідно вивчити для виконання практичної роботи. Для виконання практичних робіт викладач дає методичні вказівки.

3. ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

3.1. ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні вимоги до фінансової звітності

Тема 1. Суть, значення та види звітності

1. Зміст теми

1. Суть і значення звітності.

Звітність: суть та призначення. Мета і завдання звітності. Значення звітності в сучасних умовах господарювання. Облікове забезпечення звітності. Нормативне регулювання процесу складання звітності суб'єктів підприємницької діяльності та в секторі загального державного управління.

2. Види звітності.

Види та класифікація звітності підприємств та організацій і установ державного сектору. Поняття про бухгалтерську, фінансову, податкову, бюджетну, спеціальну та управлінську звітність. Склад та основне призначення фінансової, податкової, статистичної, спеціальної, внутрішньої і бюджетної звітності.

3. Користувачі звітності.

Групування користувачів звітності. Користувачі фінансової звітності і їх інформаційні потреби. Користувачі податкової звітності і їх інформаційні потреби. Користувачі статистичної звітності і їх інформаційні потреби. Користувачі внутрішньогосподарської (управлінської) звітності і їх інформаційні потреби. Користувачі бюджетної звітності і їх інформаційні потреби.

2. Пояснення основних понять

Звітність – система показників, що характеризує роботу підприємства (організації, установи) за певний період.

Бухгалтерська звітність – це звітність, яка складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення інформаційних потреб певних користувачів.

Фінансова звітність підприємства – звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Фінансова звітність суб'єкта державного сектору - бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта державного сектору за звітний період.

Таксономія фінансової звітності - склад статей і показників фінансової звітності та її елементів.

Користувачі звітності – це фізичні та юридичні особи, що потребують інформацію про діяльність підприємства для прийняття рішень.

Майбутня економічна вигода – потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів.

Елементи фінансової звітності – сукупність однорідної інформації, що відображається у фінансових звітах.

Стаття звіту – складова фінансового звіту, яка відповідає критеріям, встановленим П(С)БО.

Суб'єкти державного сектору - суб'єкти бухгалтерського обліку в державному секторі, зокрема розпорядники бюджетних коштів, Казначейство та державні цільові фонди.

Контролюючий суб'єкт державного сектору - головний розпорядник бюджетних коштів та розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня, до сфери управління яких належать розпорядники бюджетних коштів, державні цільові фонди, Державна казначейська служба України.

Контрольований суб'єкт державного сектору - розпорядник бюджетних коштів, органи державних цільових фондів, територіальні органи Казначейства.

Практичне заняття № 1.1

Мета: за даними умовних виробничих ситуацій навчитися визначати користувачів за видами звітності

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. За основними формами фінансової, податкової та статистичної звітності визначити користувачів (табл. 1.1 та 1.2).

Таблиця 1.1

Користувачі звітності підприємства

<i>Форма звітності</i>	<i>Користувачі звітності</i>

Таблиця 1.2

Користувачі звітності суб'єктів державного сектору

<i>Форма звітності</i>	<i>Користувачі звітності</i>

Зразок виконання практичного завдання

Користувачі звітності підприємства

<i>Форма звітності</i>	<i>Користувачі звітності</i>
Баланс (Звіт про фінансовий стан)	Засновники, учасники (дійсні та потенційні інвестори), органи, до сфери управління якого належить підприємство, банківські та кредитні установи, кредитні установи, органи фіскальної служби

Завдання 2. Вказати терміни подання річної та проміжної звітності за видами та формами звітності (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Терміни подання звітності

<i>Види та форми звітності</i>	<i>Терміни подання проміжної звітності</i>	<i>Терміни подання річної звітності</i>
Фінансова звітність		
...		
Податкова звітність		
...		

Статистична звітність		
...		
Інша звітність		
...		

**Зразок виконання практичного завдання
Терміни подання звітності**

<i>Види та форми звітності</i>	<i>Терміни подання проміжної звітності</i>	<i>Терміни подання річної звітності</i>
Фінансова звітність Баланс ф.1	не пізніше 30 числа місяця, ще настає за звітним кварталом (пункт 5 Порядку подання фінансової звітності)	не пізніше 28 лютого наступного за звітним року (пункт 5 Порядку подання фінансової звітності)
Баланс ф.1-дс Баланс ф.1-м Баланс ф.1-мс Баланс ф.1-к ...		

Контрольні питання до теми «Суть, значення та види звітності»

1. Якими законодавчими актами України передбачено складання звітності підприємствами та іншими суб'єктами господарської діяльності?
2. У чому полягає державне регламентування звітності підприємств?
3. Охарактеризуйте склад та інформаційні потреби зовнішніх та внутрішніх користувачів звітності.
4. Дайте характеристику видів звітності та назвіть їх особливості.
5. Як класифікується звітність за порядком її регулювання, роллю в управлінні?
2. Як можна класифікувати звітність за змістом звітних даних, обсягом показників?
3. Як можна класифікувати звітність за місцем використання?
4. Як можна класифікувати звітність за періодом складання?
5. Як можна класифікувати звітність за ступенем узагальнення даних?
6. Як класифікується звітність за терміном подання та способом відправлення?
7. Чим викликана вимога обов'язкового подання звітності?
8. Що таке фінансова звітність підприємства? Яке її призначення?
9. Що таке фінансова звітність суб'єктів державного сектору? Яке її призначення?
10. Яка мета складання фінансової звітності?
11. Назвіть мету складання податкової звітності та її користувачів.
12. Назвіть види податкової звітності, що передбачені податковим законодавством.
13. Назвіть мету складання статистичної звітності та її користувачів.
14. Які документи визначають перелік та обсяги статистичної звітності?
15. Чим відрізняється фінансова звітність підприємств від фінансової звітності суб'єктів державного сектору?
16. Дайте визначення суб'єктів державного сектору.
17. Назвіть види звітності суб'єктів державного сектору.

Відкриті тестові завдання до теми «Суть, значення та види звітності»

1. Звітність – це ...
2. Бухгалтерська звітність – це ...

3. Фінансова звітність підприємства – це ...
4. Фінансова звітність суб'єктів державного сектору – це ...
5. Таксономія фінансової звітності – це ...
6. Суб'єкти державного сектору – це ...
7. Управлінська звітність – це ...
8. Податкова звітність – це ...
9. Оперативна звітність – це ...
10. Статистична звітність – це ...
11. Користувачі звітності – це ...
12. Зовнішні користувачі звітності – це ...
13. Внутрішні користувачі звітності – це ...
14. Майбутня економічна вигода – це ...
15. Дата представлення звітності – це ...
16. Елементи фінансової звітності – це ...
17. Стаття звіту – це ...
18. Визнання – це ...
19. Контролюючий суб'єкт державного сектору – це ...
20. Контрольований суб'єкт державного сектору – це ...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1. Визначити основні інформаційні потреби користувачів звітності. Відповідь подати у вигляді таблиці (табл. 1.4 та 1.5).

Таблиця 1.4

Інформаційні потреби користувачів звітності підприємства

<i>Зовнішні користувачі</i>	<i>Інформаційні потреби</i>
...	
<i>Внутрішні користувачі</i>	<i>Інформаційні потреби</i>
...	

Таблиця 1.5

Інформаційні потреби користувачів звітності суб'єктів державного сектору

<i>Зовнішні користувачі</i>	<i>Інформаційні потреби</i>
...	

<i>Внутрішні користувачі</i>	<i>Інформаційні потреби</i>
...	

Рекомендована література:

Основна: [2, 3, 5-8, 11, 12, 14, 26, 32, 60].

Допоміжна: [1, 2, 8, 10, 16].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6].

Міжнародні видання: [1-11].

Тема 2. Загальні вимоги до складання звітності

1. Зміст теми

1. Складові елементи звітності.

Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Мета, склад та елементи фінансової звітності. Звітний період. Тривалість звітного періоду.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності». Мета, склад та елементи фінансової звітності в секторі загального державного управління.

2. Основні загальні вимоги до складання звітності.

Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Складання проміжної (поточної, внутрішньорічної) звітності підприємств, організацій та установ.

3. Порядок складання, затвердження та подання звітності.

Призначення основних форм фінансової звітності. Структура форм звітності підприємств, організацій та установ (розділи і статті). Підготовка облікових даних для складання звітності. Затвердження та оприлюднення звітності підприємства. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Засоби забезпечення достовірності звітних даних. Загальні положення щодо порядку заповнення звітних форм. Відповідальність за неподання або несвоєчасне подання звітності.

2. Пояснення основних понять

Принцип бухгалтерського обліку - правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

Принципи складання звітності – правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

Стаття звіту – складова фінансового звіту, яка відповідає критеріям, встановленим П(С)БО.

Повне висвітлення - фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі.

Автономність - кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства.

Послідовність - постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у державному секторі, і повинна бути обґрунтована та розкрита у фінансовій звітності.

Безперервність - оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати й надалі.

Нарахування - доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

Превалювання сутності над формою - операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми.

Єдиний грошовий вимірник - вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюються в єдиній грошовій одиниці.

Якісними характеристиками є: дохідність, доречність, достовірність, порівнянність.

Практичне заняття № 1.2

Мета: за даними умовних виробничих ситуацій навчитися встановлювати термін, за який буде складатися фінансова звітність підприємства, при різних датах створення підприємства

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. Визначити термін, за який буде складено фінансову звітність підприємства, якщо воно було створене (табл. 2.1):

Таблиця 2.1

Терміни подання фінансової звітності новоствореного підприємства

<i>Дата створення підприємства</i>	<i>Термін, за який складають річну фінансову звітність</i>
10 лютого 201_ р.	
15 квітня 201_ р.	
18 травня 201_ р.	
6 липня 201_ р.	
1 вересня 201_ р.	
25 вересня 201_ р.	
8 жовтня 201_ р.	
28 жовтня 201_ р.	
18 листопада 201_ р.	
9 грудня 201_ р.	

Зразок виконання практичного завдання

<i>Дата створення підприємства</i>	<i>Термін, за який складають річну фінансову звітність</i>
10 лютого 2016 р.	Перший звітний період для даного підприємства буде становити період з 10.02.2016 по 31.12.2016 р. (відповідно до ст. 13 Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність”), тобто 11 місяців

Завдання 2. Визначити аналітичні можливості основних форм фінансової звітності. Відповідь подати у вигляді таблиці (табл. 2.2 та 2.3).

Таблиця 2.2

Аналітичні можливості форм фінансової звітності підприємств в Україні

<i>Компоненти фінансової звітності</i>	<i>Використання інформації</i>
Баланс (Звіт про фінансовий стан) ф.1	
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи) ф.2	
Звіт про рух грошових коштів ф.3	
Звіт про власний капітал ф.4	
Примітки до річної фінансової звітності ф.5	
Інформація за сегментами ф.6	

Таблиця 2.3

Аналітичні можливості форм фінансової звітності суб'єктів державного сектору

<i>Компоненти фінансової звітності</i>	<i>Використання інформації</i>
Баланс ф.1-дс	
Звіт про фінансові результати ф.2-дс	
Звіт про рух грошових коштів ф.3-дс	
Звіт про власний капітал ф.4-дс	
Примітки до річної фінансової звітності ф.5-дс	
Інформація за сегментами	

Зразок виконання практичного завдання

Аналітичні можливості форм фінансової звітності підприємств в Україні

<i>Компоненти фінансової звітності</i>	<i>Використання інформації</i>
--	--------------------------------

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ф.1	1. Оцінка динаміки ресурсів підприємства (горизонтальний аналіз) 2. Аналіз структури ресурсів підприємства (вертикальний аналіз) 3. Аналіз ліквідності активів 4....
--	---

Контрольні питання до теми «Загальні вимоги до складання звітності»

1. Як класифікується звітність підприємства?
2. Як класифікується звітність суб'єктів державного сектору?
3. Назвіть річні форми фінансової звітності суб'єктів державного сектору.
4. Назвіть річні форми фінансової звітності підприємства.
5. Кому подається фінансова звітність суб'єктів державного сектору?
6. Кому подається фінансова звітність підприємства.
7. Які граничні терміни подання квартальної та річної фінансової звітності?
8. Зазначте критерії наведення статті у фінансовій звітності.
9. Який звітний період для складання фінансової звітності?
2. Який період є звітним для підприємства, що ліквідується?
3. Назвіть якісні характеристики фінансової звітності, регламентовані НП(С)БО 1.
4. Назвіть принципи та якісні характеристики фінансової звітності, регламентовані НП(С)БО ДС 101.
5. Перерахуйте принципи складання фінансової звітності підприємств та суб'єктів державного сектору.
6. Яким нормативним документом визначається дотримання принципів складання фінансової звітності підприємства ?
7. Яким нормативним документом визначається дотримання принципів складання фінансової звітності суб'єктів державного сектору.
8. Поясніть сутність принципу єдиного грошового вимірника.
9. Поясніть сутність принципу автономності підприємства.
10. Як ви розумієте принцип нарахування?
11. Що означає принцип повного висвітлення?
12. Поясніть сутність принципу послідовності.
13. Як ви розумієте принцип превалювання змісту над формою?
14. Охарактеризуйте призначення основних форм фінансової звітності.
15. Охарактеризуйте порядок затвердження та оприлюднення звітності підприємства та суб'єктів державного сектору.

Відкриті тестові завдання до теми «Загальні вимоги до складання звітності»

1. Мета складання звітності – це ...
2. Основне завдання складання звітності полягає у ...
3. Датою представлення звітності є ...
4. Метою складання Балансу (ф. № 1) є ...
5. Метою складання Звіту про фінансові результати (ф. № 2) є ...
6. Метою складання Звіту про рух грошових коштів (ф. № 3) є ...
7. Метою складання Звіту про власний капітал (ф. № 4) є ...
8. Метою складання Приміток до річної фінансової звітності (ф. № 5) є ...
9. Майбутня економічна вигода – це ...
10. Стаття звіту – це ...
11. Компоненти фінансової звітності ...
12. Визнання статті звіту – це ...
13. Активи – це ...
14. Власний капітал – це ...
15. Зобов'язання – це ...

16. Доходи – це ...
17. Витрати – це ...
18. Елементи фінансової звітності – це ...
19. Зрозумілість та адекватність тлумачення – це ...
20. Достовірність – це ...
21. Зіставність – це ...
22. Доречність – це ...
23. Доступність – це ...
24. Обачність – це ...
25. Повне висвітлення – це ...
26. Автономність – це ...
27. Послідовність – це ...
28. Безперервність – це ...
29. Превальовання сутності над формою – це ...
30. Нарахування та відповідності доходів і витрат – це ...
31. Історична собівартість – це ...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1. Розкрийте особливості складання та подання звітності підприємствами та суб'єктами державного сектору України згідно вітчизняного законодавства та згідно вимог МСФЗ. Відповідь подати у вигляді таблиці (табл. 2.4 та 2.5).

Таблиця 2.4

Особливості складання та подання звітності підприємствами України за національними та міжнародними стандартами

Форми фінансової звітності	Особливості складання та подання звітності підприємствами	
	згідно законодавства України	згідно вимог МСФЗ

Таблиця 2.5

Особливості складання та подання звітності суб'єктами державного сектору за національними та міжнародними стандартами

Форми фінансової звітності	Особливості складання та подання звітності суб'єктами державного сектору	
	згідно законодавства України	згідно вимог міжнародних стандартів державного сектору

Завдання 2. Охарактеризувати призначення основних форм фінансової звітності. Відповідь подати у вигляді таблиці (табл. 2.6 та 2.7).

Таблиця 2.6

Призначення форм фінансової звітності підприємств в Україні

<i>Компоненти фінансової звітності</i>	<i>Зміст форм за розділами</i>	<i>Використання інформації</i>
Баланс (Звіт про фінансовий стан) ф.1		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи) ф.2		
Звіт про рух грошових коштів ф.3		
Звіт про власний капітал ф.4		
Примітки до річної фінансової звітності ф.5		
Інформація за сегментами ф.6		

Таблиця 2.7

Призначення форм фінансової звітності суб'єктів державного сектору

<i>Компоненти фінансової звітності</i>	<i>Зміст форм за розділами</i>	<i>Використання інформації</i>
Баланс (Звіт про фінансовий стан) ф.1		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи) ф.2		
Звіт про рух грошових коштів ф.3		
Звіт про власний капітал ф.4		
Примітки до річної фінансової звітності ф.5		
Інформація за сегментами ф.6		

Рекомендована література:

Основна: [3, 4, 5-8, 11, 12, 16-18, 20, 21, 25-26, 32-35, 37, 38, 42-44, 50-53, 60-62].

Допоміжна: [1, 2, 3, 6, 8, 10, 11, 16, 20].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6].

Міжнародні видання: [1-11].

3.2. ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Фінансова звітність підприємств (організацій та установ державного сектору).

Тема 3. Бухгалтерський баланс

1. Зміст теми

1. Загальне поняття про бухгалтерський Баланс.

Призначення балансу підприємства (організації та установи). Класифікація та види балансів. Мета складання Балансу (Звіту про фінансовий стан підприємства) ф.1. Аналітичні можливості Балансу. Таксономія звіту про фінансовий стан підприємства.

2. Структура балансу та вимоги до нього.

Підготовка облікових даних для складання балансу. Елементи Балансу ф.1 та ф.1-дс. Критерії відображення статей у Балансі ф.1 та ф.1-дс. Порядок складання Балансу ф.1 та ф.1-дс. Зміст і форма Балансу ф.1 та ф.1-дс.

3. Визнання та оцінка статей балансу.

Основні критерії визнання та оцінки статей Балансу ф.1 та ф.1-дс.

Визнання, оцінка і класифікація активів Балансу ф.1 та ф.1-дс. Визнання, оцінка і класифікація зобов'язань та власного капіталу.

4. Зміст статей балансу та методика його складання.

Джерела даних для складання балансу ф.1 та ф.1-дс. Послідовність заповнення Балансу ф.1 та ф.1-дс згідно Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності. Узгодження показників Балансу ф.1 та ф.1-дс з іншими формами звітності.

2. Пояснення основних понять

Баланс підприємства – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи зобов'язання і власний капітал.

Баланс суб'єкта державного сектору - звіт про фінансовий стан суб'єкта державного сектору, який відображає на певну дату активи, зобов'язання і власний капітал.

Активи – це ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигід у майбутньому.

Необоротні активи – всі активи, що не є оборотними.

Оборотні активи – грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Операційний цикл – проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів (еквівалентів грошових коштів) від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг.

Зобов'язання підприємства – це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Зобов'язання суб'єкта державного сектору - заборгованість суб'єкта державного сектору, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів суб'єкта державного сектору, що втілюють у собі економічні вигоди або потенціал корисності.

Довгострокові зобов'язання – всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями.

Поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Власний капітал підприємства – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Власний капітал суб'єкта державного сектору - частина в активах суб'єкта державного сектору, що залишається після вирахування зобов'язань.

Практичне заняття № 2

Мета: за фактами господарської діяльності умовного підприємства та установи навчитись складати Баланс (Звіт про фінансовий стан) ф. № 1 та ф.1-дс.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Дт</i>	<i>Кт</i>	<i>Сума, грн.</i>	<i>№ реєстру</i>
1.	Перераховано заборгованість постачальнику за матеріали			6 000,0	
2.	Видано кошти під звіт на придбання матеріалів			500,0	
3.	Оприбутковано матеріали, придбані підзвітною особою			400,0	
4.	Відображено податковий кредит за придбаними матеріалами				
5.	Надійшли матеріали від постачальника			20 000,0	
6.	Відображено податковий кредит по придбаним матеріалам				
7.	Нараховано заробітну плату працівникам виробництва			10 000,0	
8.	Утримано із заробітної плати військовий збір				
9.	Утримано із заробітної плати ПДФО				
10.	Нараховано на фонд оплати праці єдиний соціальний внесок				
11.	Нараховано амортизацію необоротних активів виробничого призначення			3 000,0	
12.	Відпущено зі складу у виробництво сировину і матеріали			8 000,00	
13.	Оприбутковано готову продукцію на склад			20 500,0	
14.	Відвантажено готову продукцію покупцям			48 000,0	
15.	Відображено суму ПДВ				
16.	Відображено собівартість реалізованої готової продукції			21 000,0	
17.	Списано виробничі запаси на адміністративні витрати			2 400,0	
18.	Використано виробничі запаси для потреб відділу маркетингу			8 900,0	
19.	Списано на фінансові результати:				
	дохід від реалізації				
	собівартість реалізованої готової продукції				
	адміністративні витрати				
	витрати на збут				
20.	Нараховано податок на прибуток				

21.	Списано витрати з податку на прибуток на фінансові результати				
22.	Визначено та списано суму чистого фінансового результату				

Завдання 1. На підставі наведених даних умовного підприємства (табл. 3.1) складіть форму № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан) на початок звітного періоду

Таблиця 3.1

Розшифровка залишків на рахунках ПАТ "Омега" станом на 01 січня 202_р.

Назва рахунку	Сума, грн
Основні засоби	58 575,0
Знос основних засобів	10 500,0
Готова продукція	2 154,0
Готівка в національній валюті	571,0
Поточні рахунки в національній валюті	57 300,0
Розрахунки з покупцями та замовниками	3 800,0
Резерв сумнівних боргів	140,0
Зареєстрований (пайовий) капітал	76 200,0
Емісійний дохід	11300,0
Інший додатковий капітал	9035,0
Вилучений капітал	4 500,0
Розрахунки з постачальниками та підрядниками	10 725,0
Розрахунки за податком на прибуток	2 044,0
Розрахунки за страхуванням	6 131,0
Розрахунки за виплатами працівникам	825,0

Завдання 2. Розрахувати необхідні суми, визначити вплив кожної з наведених операцій (табл. 3.2) на бухгалтерський баланс, заповнити оборотну відомість (табл. 3.3) і скласти Баланс ф. № 1 на кінець звітного періоду.

Таблиця 3.2

Журнал реєстрації господарських операцій ПАТ "Омега"

Таблиця 3.3

Оборотна відомість

Рахунок, субрахунок		Залишок на початок		Оборот за період		Залишок на кінець	
№	Назва	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт

Завдання 3. На підставі наведених залишків рахунків умовної установи (табл. 3.4) скласти баланс суб'єкта державного сектору за формою 1-дс.

Таблиця 3.4

Розшифровка залишків на рахунках медичної установи станом на 31 грудня 202_р.

Назва рахунку	Сума, грн
---------------	-----------

Нефінансові активи		
Основні засоби		800 000,0
Знос основних засобів		160 000,0
Запаси		90 000,0
Фінансові активи		
Готівка в національній валюті в: касі		500,0
казначействі		18 000
на рахунках в банках		50 000
Поточна дебіторська заборгованість: за розрахунками з бюджетом		7 000,0
за розрахунками за товари, роботи, послуги		8 000,0
за розрахунками із соціального страхування		4 000,0
Інші фінансові активи		6 000,0
Внесений капітал		730 000,0
Цільове фінансування		59 000,0
Поточні зобов'язання: за платежами до бюджету		4 500,0
за розрахунками за товари, роботи, послуги		10 000,0
за розрахунками із соціального страхування		12 000,0
за розрахунками з оплати праці		8 000,0

**Зразок виконання практичного завдання
Журнал реєстрації господарських операцій ПАТ «Омега»**

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.	№ реєстру
1	Перераховано заборгованість постачальнику за матеріали	631	311	6 000,0	ж. 1
2	Видано кошти під звіт на придбання матеріалів	372	301	500,0	ж. 1

Оборотна відомість

Рахунок, субрахунок		Залишок на початок		Оборот за період		Залишок на кінець	
№	Назва	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
101	Основні засоби	58 575,0				58 575,0	
131	Знос основних засобів		10 500,0		3000,0		13 500,0

Бланк Балансу (Звіту про фінансовий стан) ф.1 та ф. 1-дс подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємства».

Контрольні питання до теми «Бухгалтерський баланс»

1. Дайте визначення балансу підприємства.
2. Дайте визначення балансу суб'єкта державного сектору.
3. Охарактеризуйте вимоги до визнання активів і зобов'язань.
4. Дайте характеристику видам оцінки активів і зобов'язань у балансі.
5. Яку назву має I розділ активу балансу ф.1 та ф.1-дс? Дайте визначення необоротним активам.

6. Охарактеризуйте основні статті розділу I активу балансу ф.1 та ф.1-дс.
7. Яку назву має II розділ активу балансу ф.1 та ф.1-дс? Дайте визначення оборотним активам.
8. Охарактеризуйте основні статті розділу II активу балансу ф.1 та ф.1-дс.
9. Яку назву має III розділ активу балансу ф.1 та ф.1-дс? Поясніть, яка інформація в ньому відображається.
10. Принципи побудови та структурування балансу ф.1 та ф.1-дс.
11. Назвіть аналітичні можливості балансу ф.1 та ф.1-дс.
12. Яку назву має I розділ пасиву балансу ф.1 та ф.1-дс? Охарактеризуйте його статті.
13. Яку назву має II розділ пасиву балансу ф.1 та ф.1-дс? Розкрийте зміст його статей.
14. Яку назву має III розділ пасиву балансу ф.1 та ф.1-дс? Розкрийте зміст його статей.
15. Яку назву має IV розділ пасиву балансу ф.1 та ф.1-дс? Охарактеризуйте його статті.
16. Дайте визначення фінансових та нефінансових активів.
17. Розкрийте узгодженість Плану рахунків зі статтями активу і пасиву балансу ф.1 та ф.1-дс.
18. В яких одиницях виміру складається баланс ф.1 та ф.1-дс?
19. За якою оцінкою включаються в баланс нематеріальні активи, основні засоби? Як вона визначається?
20. За якою оцінкою включаються в баланс дебіторська заборгованість та як вона визначається?
21. За якою оцінкою включаються в баланс зобов'язання?
22. Як розрахувати нерозподілений прибуток на кінець звітного періоду для відображення в балансі?
23. Охарактеризуйте формулу балансового зв'язку.
24. Дайте визначення поняттю «стаття» в балансі.
25. За яким правилом розміщені статті в активі балансу ф.1 та ф.1-дс?
26. Дайте визначення активів підприємства та суб'єкта державного сектору.
27. Дайте визначення зобов'язанням підприємства та суб'єкта державного сектору.
28. Дайте визначення власного капіталу підприємства та суб'єкта державного сектору.
29. Дайте визначення поняттю «суттєва інформація» і поясніть, який зв'язок вона має з балансом.
30. Дайте визначення поняттю «розкриття інформації».
31. Яка мета складання балансу?
32. Яке значення балансу в управлінні підприємством?

Відкриті тестові завдання до теми «Бухгалтерський баланс»

1. Баланс підприємства – це ...
2. Баланс суб'єкта державного сектору – це ...
3. Основні елементи балансу – це ...
4. Критеріями відображення активів у балансі є ...
5. Операційний цикл – це ...
6. Оборотні активи – це ...
7. Необоротні активи – це ...
8. Фінансові активи – це ...
9. Нефінансові активи – це ...
10. Не визнаються як активи ...
11. Кваліфікаційні активи – це ...
12. Подібні активи – це ...

13. Строк корисного використання (експлуатації) основного засобу – це ...
14. Довгострокові фінансові інвестиції – це ...
15. Поточні фінансові інвестиції – це ...
16. Еквіваленти грошових коштів – це ...
17. Зобов'язання підприємства – це ...
18. Забезпечення – це ...
19. Зобов'язання суб'єкта державного сектору – це ...
20. Власний капітал підприємства – це ...
21. Обов'язки підприємства розглядається як його зобов'язання, якщо ...
22. Непередбачене зобов'язання – це ...
23. Власний капітал суб'єкта державного сектору – це ...
24. Модель балансу – це ...
25. Основна формула балансу – це ...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1. Встановити взаємозв'язок та взаємоузгодженість показників Балансу з іншими формами фінансової звітності. Відповідь оформити у вигляді таблиці (табл. 3.5 та 3.6).

Таблиця 3.5

Взаємозв'язок та взаємоузгодженість показників Балансу (ф. №1) з іншими формами фінансової звітності

№ з/п	Показники Балансу ф.1	Показники інших форм фінансової звітності підприємства

Таблиця 3.6

Взаємозв'язок та взаємоузгодженість показників Балансу (ф. №1-дс) з іншими формами фінансової звітності

№ з/п	Показники Балансу ф.1-дс	Показники інших форм фінансової звітності суб'єкта державного сектору

Завдання 2. Визначити особливості формування статей Балансу ф. 1 та ф.1-дс в Україні відповідно до вимог вітчизняного законодавчо-нормативного регулювання та міжнародних стандартів. Результати подати у формі порівняльної таблиці (табл. 3.7 та 3.8).

Таблиця 3.7

Особливості формування статей Балансу ф. 1 відповідно до вимог вітчизняного нормативного регулювання та міжнародних стандартів

Назва статті	Особливості формування	
	згідно нормативних актів України	згідно МСФЗ

Таблиця 3.8

Особливості формування статей балансу суб'єктів державного сектору відповідно до вимог вітчизняного нормативного регулювання та міжнародних стандартів

Назва статті	Особливості формування	
	згідно нормативних актів України	згідно міжнародних стандартів державного сектору

Рекомендована література:

Основна: [3, 4, 5-8, 9, 11, 12, 14, 16-18, 20, 21, 24, 25, 38, 41, 42-44, 45, 46, 50, 51, 60].

Допоміжна: [1, 6, 9, 11, 14, 16, 20].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6].

Міжнародні видання: [1-11].

Тема 4. Звіт про фінансові результати

1. Зміст теми

1. Визначення категорій та мета складання Звіту про фінансові результати ф.2.

Загальна характеристика Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). Мета складання Звіту про фінансові результати ф. 2 та ф.2-дс. Структура і зміст статей Звіту про фінансові результати ф. 2 та ф.2-дс. Таксономія звіту про фінансові результати.

2. Умови визнання та оцінки доходів і витрат.

Класифікація доходів і витрат у звіті про фінансові результати підприємства. Визнання та оцінка доходів і витрат у звіті про фінансові результати підприємства.

Класифікація доходів і витрат організацій та установ державного сектору у звіті про фінансові результати ф.2-дс. Визнання та оцінка доходів і витрат організацій та установ у звіті про фінансові результати ф.2-дс.

3. Порядок заповнення Звіту про фінансові результати.

Джерела даних для складання Звіту про фінансові результати ф.2 та ф.2-дс. Порядок заповнення I-IV розділів Звіту про фінансові результати ф.2. Порядок заповнення I-IV розділів Звіту про фінансові результати ф.2-дс. Аналітичні можливості Звіту про фінансові результати ф.2 та ф.2-дс і їх використання. Узгодження показників Звіту про фінансові результати з іншими формами звітності.

2. Пояснення основних понять

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) – звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід.

Витрати – зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).

Доходи – збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Звіт про фінансові результати суб'єкта державного сектору - звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності суб'єкта державного сектору.

Профіцит/дефіцит у результаті звичайної діяльності - різниця, яка залишається після вирахування витрат, що виникають від звичайної діяльності, з доходів, отриманих у результаті звичайної діяльності.

Звичайна діяльність суб'єкта державного сектору - будь-яка діяльність суб'єкта державного сектору, а також операції, що її забезпечують або виникають унаслідок її провадження.

Операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Основна діяльність – це операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, послуг), що є визначальною метою створення підприємства та забезпечують основну частку його доходу.

Сукупний дохід – зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками).

Інвестиційна діяльність – це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Фінансова діяльність – це діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.

Фінансовий результат - економічний підсумок виробничої діяльності господарюючих суб'єктів, виражений у вартісній (грошовій) формі.

Практичне заняття № 3

Мета: за даними фактів господарської діяльності умовного підприємства та установи навчитися складати Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ф. № 2 та ф.2-дс.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. Розрахувати необхідні показники та скласти Звіт про фінансові результати (ф. № 2) на основі даних про доходи і витрати умовного підприємства ПАТ «Омега» за звітний період (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Дані господарської діяльності ПАТ «Омега» за звітний період

Показники	Сума, грн.			
	Виробництво	Управління	Збут	Разом
Заробітна плата:				18000,0
робітників	10 000,0			10 000,0
персоналу управління цехами	2 000,0			2 000,0
персоналу управління підприємством		4 000,0	2 000,0	6 000,0
Нарахування на ФОП єдиного соціального внеску:				
робітників				
персоналу управління цехами				
персоналу управління підприємством				
Собівартість витрачених виробничих запасів	27 000,0	1 000,0	2 000,0	30 000,0
Амортизація основних засобів	2 000,0	800,0	200,0	3 000,0
Витрати на оренду основних засобів		1 000,0		1 000,0
Витрати на рекламу			5 000,0	5 000,0
Витрати на доставку реалізованої продукції (послуги транспортної організації)			700,0	700,0
Разом				
Вартість реалізованої продукції (з ПДВ)				90 000,0
Резерв сумнівних боргів				3 000,0
Нараховані відсотки за банківський кредит				10 000,0
Вартість незавершеного виробництва:				
на початок звітного періоду				10 500,0
на кінець звітного періоду				6 000,0
Вартість готової продукції:				
на початок звітного періоду				10 000,0
на кінець звітного періоду				20 000,0

Бланк Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) ф. 2 та ф.2-дс подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємства».

Завдання 2. Визначити показники розділу IV «Розрахунок показників прибутковості акцій» Звіту про фінансові результати ф. № 2 на основі даних табл. 4.2. Статутом ПАТ «Омега» не передбачений випуск привілейованих акцій та ПАТ не оголошувало дивіденди на акції.

Таблиця 4.2

Чистий прибуток та зміни у кількості акцій в обігу ПАТ «Омега» за звітний період

Показники	Значення
-----------	----------

Чистий прибуток звітнього періоду, грн.	
Прості акції в обігу, шт.:	
на 1 січня	900,0
випущені 1 лютого	100,0
викуплені 1 вересня	200,0
на 31 грудня	800,0

Зразок виконання практичного завдання
Приклад розрахунку середньорічної кількості простих акцій в обігу (шт.)

<i>Дата</i>	<i>Зміст</i>	<i>Випущені акції</i>	<i>Власні акції, викуплені товариством</i>	<i>Акції в обігу</i>	<i>Часовий зважений коефіцієнт</i>	<i>Середньозважена кількість простих акцій, які перебувають в обігу (гр. 5 x гр. 6)</i>
1	2	3	4	5	6	7
1 січня 2021 р.	Залишок на початок року	5000	1000	4000	212/365	2323
31 липня 2021 р.	Випуск акцій оплатою грошовими коштами	2000	-	6000	122/365	2005
1 грудня 2021 р.	Викуп власних акцій грошові кошти	-	500	5500	31/365	467
31 грудня 2021 р.	Залишок на кінець року	7000	1500	5500	-	-
Середньорічна кількість простих акцій в обігу (р. 1 + р. 2 + р. 3) за графою 7						4795

Завдання 3. За умовними даними медичної установи розрахувати необхідні показники та скласти звіт про фінансові результати ф.2-дс (табл. 4.3).

Таблиця 4.3

Дані господарської діяльності медичної установи за звітний період

<i>Показники</i>	<i>Сума, грн</i>	<i>Кореспонденція рахунків</i>	
		<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
Бюджетні асигнування за звітний період	500 000,0		

Доходи від реалізації основних засобів	100 000,0		
Доходи від реалізації послуг	25 000,0		
Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів	40 000,0		
Інші доходи від обмінних операцій	30 000, 0		
Усього доходів	?		
Витрати на оплату праці	200 000,0		
Відрахування ЄСВ	?		
Амортизація основних засобів	150 000,0		
Витрати з продажу активів	20 000,0		
Фінансові витрати	18 000,0		
Усього витрат	?		
Профіцит/дефіцит за звітний період	?		

Контрольні питання до теми «Звіт про фінансові результати»

1. Як види діяльності підприємства впливають на структуру Звіту про фінансові результати?
2. Яка мета складання Звіту про фінансові результати?
3. Які розділи містить Звіт про фінансові результати ф.2 ?
4. Які розділи містить Звіт про фінансові результати ф.2-дс ?
5. Вкажіть джерела даних для заповнення I розділу звіту ф.2-дс.
6. Вкажіть джерела даних для заповнення II розділу звіту ф.2-дс.
7. Вкажіть джерела даних для заповнення III розділу звіту ф.2-дс.
8. Вкажіть джерела даних для заповнення IV розділу звіту ф.2-дс.
9. За даними яких класів рахунків бухгалтерського обліку заповнюються окремі розділи Звіту про фінансові результати?
10. Як відображаються доходи у Звіті про фінансові результати?
11. Як розрахувати суму доходу від роялті?
12. Які особливості розрахунку доходу від наданих послуг при визначеному обсязі?
13. Як відображаються витрати у Звіті про фінансові результати?
14. Чи допускаються згортання доходів і витрат?
15. Яка послідовність розрахунку прибутку від різних видів діяльності до оподаткування?
16. Як визначається суму податку на прибуток?
16. Як розрахувати нерозподілений прибуток підприємства?
17. На підставі яких даних заповнюється II розділ звіту ф.2 ?
18. На підставі яких даних заповнюється III розділ звіту ф.2 ?
19. На підставі яких даних заповнюється III розділ звіту ф.2 ?
20. На підставі яких даних заповнюється IV розділ звіту ф.2 ?
21. Як розрахувати середньозважену кількість простих акцій?
22. Як розрахувати прибуток на акцію?
23. Як розрахувати скоригований прибуток на акцію?
24. Яке значення звіту про фінансові результати в управлінні підприємством?

25. Розкрийте взаємозв'язок звіту про фінансові результати з балансом.
26. В яких статтях звіту про фінансові результати відображаються доходи і витрати від інвестиційної діяльності?
27. Назвіть елементи витрат за обмінними операціями.
28. Що таке власні надходження бюджетних установ?
29. Вкажіть видатки бюджету (кошторису) за функціональною класифікацією видатків.
30. Як визначається профіцит (дефіцит) за звітний період.

Відкриті тестові завдання до теми «Звіт про фінансові результати»

1. Звіт про сукупні доходи горизонтального формату – це ...
2. Звіт про сукупні доходи вертикального формату – це ...
3. Звіт про сукупні доходи, побудований на операційній основі, передбачає, ...
4. Звіт про сукупні доходи, складений на основі елементів витрат, передбачає ...
5. Одноступеневий звіт про сукупні доходи передбачає ...
6. Звичайна діяльність – це ...
7. Операційна діяльність – це ...
8. Основна діяльність – це ...
9. Інвестиційна діяльність – це ...
10. Фінансова діяльність – це ...
11. Дохід визнається ...
12. Витрати визнаються ...
13. Дохід від реалізації товарів і продукції визнається за умов ...
14. Дохід від реалізації послуг визнається за умов ...
15. Чистий дохід від реалізації – це ...
16. Валовий прибуток – це ...
17. Фінансовий результат до оподаткування – це ...
18. Чистий прибуток – це ...
19. Прибуток на акцію – це ...
20. Скоригований прибуток на акцію – це ...
21. Розбавлений прибуток на акцію – це ...
22. Профіцит (дефіцит) за звітний період – це ...
23. Звіт про фінансові результати суб'єкта державного сектору – це ...
24. Профіцит/дефіцит у результаті звичайної діяльності – це ...
25. Звичайна діяльність суб'єкта державного сектору – це ...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1. Встановити взаємозв'язок та взаємоузгодженість показників Звіту про фінансові результати ф. 2 та ф.2-дс з іншими формами звітності. Відповідь оформити у вигляді таблиці (табл. 4.4 та 4.5).

Таблиця 4.4

Взаємозв'язок та взаємоузгодженість показників Звіту про фінансові результати ф. № 2 з іншими формами фінансової звітності

<i>№ з/п</i>	<i>Показники Звіту про фінансові результати ф. 2</i>	<i>Показники інших форм звітності</i>

Рекомендована література:

Основна: [3, 4, 5-8, 9, 11, 12, 14, 16-18, 20, 21, 25, 26, 38, 41, 42-44, 50, 51, 60].

Допоміжна: [1, 6, 9, 11, 14, 16, 20, 21].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6];

Міжнародні видання: [1-11].

Тема 5. Звіт про рух грошових коштів

1. Зміст теми

1. Характеристика Звіту про рух грошових коштів.

Призначення і структура звіту про рух грошових коштів. Таксономія Звіту про рух грошових коштів підприємств. Таксономія Звіту про рух грошових коштів суб'єктів державного сектору.

2. Методи складання Звіту про рух грошових коштів.

Прямий та непрямий методи складання звіту про рух грошових коштів підприємств. Переваги і недоліки прямого і непрямих методів складання звіту про рух грошових коштів підприємств.

3. Джерела даних та методика складання звіту про рух грошових коштів за ф.3, ф.3-н та ф.3-дс.

3.1. Відображення даних про рух грошових коштів підприємства у результаті операційної діяльності. Відображення даних про рух грошових коштів підприємства у результаті інвестиційної діяльності. Відображення даних про рух грошових коштів підприємства у результаті фінансової діяльності.

Джерела даних та методика складання звіту про рух грошових коштів організацій та установ державного сектору за ф.3-дс.

Аналітичні можливості Звіту про рух грошових коштів ф.3, 3-н та 3-дс. Узгодження показників Звіту про рух грошових коштів ф.3, 3-н та 3-дс з іншими формами звітності.

2. Пояснення основних понять

Звіт про рух грошових коштів – звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Звіт про рух грошових коштів суб'єктів державного сектору - звіт, який відображає надходження і витрати грошових коштів у результаті діяльності суб'єкта державного сектору у звітному періоді.

Грошові кошти підприємства – це кошти в касі, на рахунках в банках та депозити до запитання, які можуть бути використані для поточних операцій.

Грошові кошти суб'єктів державного сектору - готівка, кошти на рахунках в органах Державного казначейства України, у банках та депозити до запитання.

Еквівалентами грошових коштів – це короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які можуть бути вільно конвертовані у відому суму грошових коштів і мають незначний ризик щодо зміни вартості.

Рух грошових коштів – надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів.

Негрошові операції – це операції, які не потребують використання грошових коштів або їх еквівалентів.

Прямий метод складання звіту про рух грошових коштів – передбачає визначення чистого руху коштів в результаті операційної діяльності у звіті шляхом послідовного наведення всіх основних класів (статей) надходжень та видатків, різниця яких показує приріст або зменшення грошових коштів.

Непрямий метод складання звіту про рух грошових коштів – передбачає визначення чистого руху коштів в результаті операційної діяльності у звіті шляхом послідовного коригування показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, наведеного в звіті про фінансові результати.

Практичне заняття № 4

Мета: за даними фактів господарської діяльності умовного підприємства та установи навчитися складати Звіт про рух грошових коштів ф. № 3 та ф.3-дс.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. Класифікувати наведені нижче операції щодо руху грошових коштів (табл. 5.1 та 5.2) у результаті відповідної діяльності, використовуючи умовні позначення, наведені у примітці.

Таблиця 5.1

Операції щодо руху грошових коштів підприємств

№ з/п	Операція	Вид діяльності*
1	Надійшла сума передоплати від покупців	
2	Нарахована амортизація основних засобів	
3	Сплачені дивіденди акціонерам	
4	Оплачений рахунок постачальників за матеріали, що надійшли в попередньому місяці	
5	Отримані кошти в касу з банку для виплати зарплати	
6	Сплачений податок на прибуток	
7	Переоцінка залишку коштів в іноземній валюті станом на кінець звітнього періоду	
8	Сплачено штраф за порушення терміну поставки	
9	Погашена поточний кредит банку	
10	Одержано давальницьку сировину для переробки	

Таблиця 5.2

Операції щодо руху грошових коштів суб'єктів державного сектору

№ з/п	Операція	Вид діяльності*
1	Бюджетне асигнування	
2	Нарахована амортизація основних засобів	
3	Надходження від надання послуг	
4	Оплачений рахунок постачальників за матеріали	
5	Отримані кошти в касу з казначейського рахунку для виплати зарплати	
6	Сплачено податок з доходів фізичних осіб	
7	Проведено витрати з придбання меблів	
8	Продано програмне забезпечення	

9	Надходження коштів, які спрямовуються на придбання (створення) необоротних активів	
10	Кошти розпорядників бюджетних коштів від безоплатно отриманих активів	

* Примітка: О – операційна; І – інвестиційна; Ф – фінансова; зазначити не грошові операції – Н.

Зразок виконання практичного завдання

№ з/п	Операція	Вид діяльності*
1	Надійшла сума авансу від замовника	О
9	Погашена довгострокова позика банку	Ф

Завдання 2. Залишок грошових коштів ПАТ «Омега» на початок і кінець звітнього періоду наведено у таблиці 5.3. На основі наведених нижче даних (табл. 5.4) розрахувати необхідні суми та скласти Звіт про рух грошових коштів ф. № 3 ПАТ «Омега» за звітний період.

Таблиця 5.3

Залишки грошових коштів ПАТ «Омега»

№ з/п	Назва рахунка	На початок звітнього періоду, грн.	На кінець звітнього періоду, грн.
1	Готівка в національній валюті	571	
2	Поточні рахунки в національній валюті	57 300	
<i>Разом</i>			

Таблиця 5.4

Журнал господарських операцій ПАТ «Омега» за звітний період

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.	Вид діяльності
1	Реалізовано ПП «Альфа» костюм			480,0	
2	Нараховано ПДВ від вартості реалізації				
3	Одержано кошти від МП «Альфа» на рахунок в банку кошти за реалізовану продукцію			480,0	
4	Одержано від АТ «Антекс» і оприбутковано на склад тканину: “Рута” (200 м×58 грн./м) “Гранд” (300 м×54 грн./м)			11 600,0 16 200,0	
5	Відображена вартість податкового кредиту від вартості придбаної від АТ «Антекс» тканини				
6	Сплачено з рахунку в банку магазину “Госптовари”: за матеріальні цінності			600,0	
	податковий кредит				
7	Одержано від ТОВ “Імпромсервіс”			1200,0	

	підкладковий матеріал (400 м×3 грн./м) податковий кредит				
8	Перераховано з рахунку в банку ВАТ “Антекс” за придбану раніше тканину				
9	Одержано готівку до каси за раніше відвантажену продукцію магазину “Одяг”			1 200,0	
10	Менеджером Ткач І. І. витрачено на відрядження під час укладення договорів з покупцями			800,0	
11	Директором Дорошенко В. П. витрачено на відрядження			640,0	
12	Підприємство сплатило з рахунку в банку за газети і журнали: газета “Урядовий кур’єр” – 12 місяців; газета “Все про бухгалтерський облік” – 12 місяців; журнал “Баланс” – 6 місяців; журнал “Бізнес” – 3 місяців Всього			600,0 900,0 600,0 300,0	
13	Сплачено з рахунку в банку передоплату за оренду службового приміщення загальногосподарського призначення строком на 9 місяців			9 000,0	
14	Надійшли на рахунок в банк кошти по довгостроковому кредиту від ПАТ “Приватбанк”			5 000,0	
15	Надійшла на рахунок в банк частина короткострокового кредиту під сировину і матеріали			30 000,0	
16	Повернуто з рахунку в банку кредит під розрахункові документи			40 000,0	
17	Одержано на рахунок в банк від боржника пеня за прострочення поставки товарів згідно укладеного договору			120,0	
18	Одержано на рахунок в банк раніше нараховані відсотки за фінансовими інвестиціями			12 000,0	
19	Одержано на рахунок в банк страховку у зв’язку з пожежею			3 800,0	

Завдання 3. На основі наведених нижче даних про залишок грошових коштів медичної установи на початок звітної періоду (таблиця 5.5) заповнити Звіт про рух грошових коштів ф. № 3-дс.

Таблиця 5.5

Операції щодо руху грошових коштів суб’єктів державного сектору

№ з/п	Операція	Сума, грн
1	Бюджетне асигнування	500 000,0
2	Нарахована амортизація основних засобів	20 000,0
3	Надходження від надання медичних послуг	8 000,0

4	Оплачений рахунок постачальників за медичні матеріали	9 000,0
5	Отримані кошти в касу з казначейського рахунку для виплати зарплати	100 000,0
6	Сплачено податок з доходів фізичних осіб	15 000,0
7	Проведено витрати з придбання офісних меблів	20 000,0
8	Продано програмне забезпечення	10 000,0
9	Надходження коштів, які спрямовуються на придбання необоротних активів	25 000,0
10	Зарахування коштів від безоплатно отриманих активів	5 000,0

Зразок виконання практичного завдання
Журнал господарських операцій ПАТ «Омега» за 20__ р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.	Вид діяльності
11	Одержано на рахунок в банку від боржника пеня за прострочення поставки товарів згідно укладеного договору	311	374	120,0	операційна
32	Одержано на рахунок в банку раніше нараховані відсотки за фінансовими інвестиціями	311	373	12 000,0	інвестиційна
33	Реалізовано основні засоби	37	10	3 800,0	інвестиційна

Бланк Звіту про рух грошових коштів ф. 3 та ф.3-дс подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємства».

Контрольні питання до теми «Звіт про рух грошових коштів»

1. Яка мета складання звіту про рух грошових коштів ф.3?
2. Яка мета складання звіту про рух грошових коштів ф.3-н?
3. Назвіть мету складання звіту про рух грошових коштів ф.3-дс?
4. Дайте визначення звіту про рух грошових коштів суб'єктів державного сектору.
5. Розкрийте поняття «грошові кошти».
6. Розкрийте поняття «грошові потоки».
7. Розкрийте поняття «негрошові операції».
8. Чи відображаються негрошові операції в звіті про рух грошових коштів?
9. Розкрийте поняття «рух грошових коштів».
10. Скільки розділів має звіт про рух грошових коштів ф.3, ф.3-н та ф.3-дс?
11. За якими методами складається звіт про рух грошових коштів підприємств?
12. В чому полягає сутність прямого методу складання цього звіту?
13. В чому полягає сутність непрямого методу складання цього звіту?
14. На підставі якої інформації складається звіт про рух грошових коштів ф.3-н?
15. Назвіть джерела даних для складання звіту про рух грошових коштів ф.3-дс.
16. Чи є взаємозв'язок окремих показників звіту про рух грошових коштів з Балансом та іншими формами звітності?
17. Як розрахувати чистий рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності?
18. Як розрахувати залишок грошових коштів на кінець звітного періоду?
19. Яке значення звіту про рух грошових коштів в управлінні підприємством?
20. Розкрийте значення звіту про рух грошових коштів в управлінні суб'єктів державного сектору.
21. Яка інформація про грошові кошти наводиться у примітках до річної фінансової звітності?

Особливості формування статей Звіту про рух грошових коштів ф. 3 та ф. 3-н відповідно до вимог вітчизняного нормативного регулювання та міжнародних стандартів

Назва статті	Особливості формування	
	згідно нормативних актів України	згідно МСФЗ

Завдання 3. Визначити особливості формування статей Звіту про рух грошових коштів суб'єктів державного сектору в Україні відповідно до вимог вітчизняного законодавчо-нормативного регулювання та міжнародних стандартів державного сектору. Результати подати у формі порівняльної таблиці (табл. 5.8).

Таблиця 5.8

Особливості формування статей Звіту про рух грошових коштів суб'єктів державного сектору відповідно до вимог вітчизняного нормативного регулювання та міжнародних стандартів

Назва статті	Особливості формування	
	згідно нормативних актів України	згідно міжнародних стандартів державного сектору

Рекомендована література:

Основна [3, 4-8, 9, 11, 12, 14, 16-18, 20, 21, 25-26, 38, 41, 42-44, 50-51, 60].

Допоміжна: [1, 6, 9, 11, 14, 16, 19, 20].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-7].

Міжнародні видання: [1-14].

Тема 6. Звіт про власний капітал

1. Зміст теми

1. *Склад та структура власного капіталу підприємства і суб'єктів державного сектору та порядок його визначення.*

Визначення та функції власного капіталу. Визнання і оцінка власного капіталу. Складові власного капіталу підприємства: зареєстрований капітал, пайовий капітал, додатковий капітал, капітал в дооцінках, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал. Складові власного капіталу суб'єктів державного сектору: внесений капітал, капітал у дооцінках, фінансовий результат, капітал у підприємствах, цільове фінансування.

2. Зміст Звіту про власний капітал ф.4 та ф.4-дс.

Призначення і структура Звіту про власний капітал ф.4 та ф.4-дс. Зміст статей Звіту про власний капітал ф.4 та ф.4-дс. Формування звітних даних про зміни зареєстрованого капіталу, капіталу в дооцінках, додаткового капіталу, резервного капіталу. Порядок формування звітних даних про зміни внесеного капіталу, капіталу в дооцінках, фінансового результату, капіталу у підприємствах, цільового фінансування.

3. Джерела даних для заповнення звіту про власний капітал та порядок його складання.

Джерела інформації для складання Звіту про власний капітал ф.4 та ф.4-дс. Порядок складання Звіту про власний капітал ф.4 та ф.4-дс. Розкриття інформації в примітках до звіту про власний капітал.

2. Пояснення основних понять

Звіт про власний капітал підприємства – звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Звіт про власний капітал суб'єкта державного сектору - звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу суб'єкта державного сектору протягом звітного періоду.

Власний капітал підприємства – це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Власний капітал суб'єкта державного сектору - частина в активах суб'єкта державного сектору, що залишається після вирахування зобов'язань.

Зареєстрований (пайовий) капітал – юридично оформлена, офіційно об'явлена і належним чином зареєстрована частина внесків власників до капіталу підприємства.

Пайовий капітал – сукупність коштів фізичних і юридичних осіб, добровільно розміщених у товаристві для здійснення його господарської діяльності, а саме сума пайових внесків членів спілок та інших підприємств, що передбачена установчими документами.

Додатковий капітал – це капітал, який складається із емісійного доходу, тобто доходу одержаного від розміщення акцій власної емісії за цінами, які перевищують номінальну вартість; іншого вкладеного капіталу; безоплатного одержання необоротних активів; іншого додаткового капіталу.

Резервний капітал – сума резервів, створених відповідно до чинного законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства.

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) – сума прибутку, яка реінвестована у підприємство, або сума непокритого збитку.

Неоплачений капітал – сума заборгованості власників (учасників) за внесками до капіталу.

Капітал у дооцінках представляє собою суму дооцінки необоротних активів і фінансових інструментів.

Внесений капітал суб'єкта державного сектору – це капітал бюджетних установ, створених за рішенням відповідних органів державного управління (місцевого самоврядування).

Фінансовий результат суб'єкта державного сектору - це результати виконання кошторису суб'єкта державного сектору у вигляді дефіциту або профіциту.

Капітал у підприємствах суб'єкта державного сектору – це інформація про капітал у формі внесків у підприємства державного, комунального секторів економіки, що належать до сфери управління суб'єкта державного сектору, акцій, часток (паїв).

Профіцит — сума доходів перевищує суму витрат.

Дефіцит — сума доходів менша суми витрат.

Цільове фінансування суб'єкта державного сектору – це бюджетні асигнування, які спрямовуються на придбання необоротних активів, будівництво (придбання), модернізацію, реконструкцію та реставрацію об'єктів основних засобів, на створення державних резервів і запасів, на придбання фінансових інвестицій тощо.

Практичне заняття № 5

Мета: за даними умовного підприємства навчитися складати Звіт про власний капітал ф. № 4 та 4-дс.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. На підставі господарських операцій за грудень 202_ р. ПАТ «Сонечко» (табл. 6.1) провести необхідні розрахунки, визначити кореспонденцію рахунків, заповнити оборотну відомість (табл. 6.2) та скласти Баланс ф. № 1 станом на 31.12.202_ р.

Таблиця 6.1

Журнал господарських операцій ПАТ «Сонечко» за 202_р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	Зареєстровано ПАТ і оголошена відкрита підписка на акції. Зареєстрований капітал, у складі якого:			
	прості акції (175 000 шт.×0,50 грн./шт.) привілейовані акції (12 000 шт.×0,75 грн./шт.)			
2	Засновники внесли до зареєстрованого капіталу ПАТ в обмін на 38 000 простих акцій і 8 000 привілейованих акцій:			6 000,0
	матеріали (в обмін привілейовані акції) акції іншого підприємства грошові кошти, в тому числі: – на рахунок в банку – в касу			2 500,0 16 000,0 500,0
3	На поточний рахунок надійшли кошти від продажу:			
	простих акцій (52 500 шт.×0,60 грн./шт.) привілейованих акцій (4 000 шт.×1,00 грн./шт.)			

Таблиця 6.2

Оборотна відомість ПАТ «Сонечко» за 20__р.

№ рах.	Сальдо на 31.12.20__р.		Оборот за рік		Сальдо на 31.12.20__р.	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт

Зразок виконання практичного завдання

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	Зареєстровано ПАТ і оголошена відкрита підписка на акції. Зареєстрований капітал підприємства, у складі якого: прості акції (175 000 шт.×0,50 грн./шт.) привілейовані акції (12 000 шт.×0,75 грн./шт.)	461	401	87 500,0
		462	401	9 000,0

Журнал господарських операцій ПАТ «Сонечко» за 20__ р.

Оборотна відомість ПАТ «Сонечко» за 20__ р.

№ рах.	Сальдо на 31.12.202__р.		Оборот за рік		Сальдо на 31.12.202__р.	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
461	-	-	87 500,0	45 250,0	42 250,0	-
462	-	-	9 000,0	9 000,0	-	-

Завдання 2. Використовуючи дані завдання 1 та наведені господарські операції (табл. 6.3), які відбулися протягом наступного року, відобразити обороти та кінцеве сальдо в оборотній відомості (табл. 6.4). За даними табл. 6.2, табл. 6.4 скласти розділ I «Власний капітал» пасиву Балансу (ф. № 1) станом на 31.12.202__р. та Звіт про власний капітал (ф. № 4) ПАТ за 202__р.

Таблиця 6.3

Журнал господарських операцій ПАТ «Сонечко» за 202__р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	Безкоштовно отримане програмне забезпечення для ПК			2 000,0
2	На поточний рахунок надійшли кошти від реалізації решти простих акцій кількістю 84 500 шт. по 0,75 грн./шт.			
3	Проведена дооцінка програмного забезпечення			1 000,0
4	Викуплено 20 000 власних простих акцій за ціною 0,55 грн.			
5	Анульовано викуплені акції:			
	на суму номінальної вартості викуплених акцій на суму перевищення ціни викупу			
6	Реалізовано продукцію покупцям			64800
7	Відображено суму податкового зобов'язання			
8	Списано суму доходу від реалізації			
9	Визначено та списано суму чистого фінансового результату за 20__р.			
10	Оголошені дивіденди:			
	на привілейовані акції (30 % від номінальної вартості) на прості акції (20 % від суми чистого прибутку)			

11	Спрямовано на формування резервного фонду			17 000,0
12	Списано частину прибутку, використаного у звітному періоді			

Таблиця 6.4

Оборотна відомість ПАТ "Сонечко" за 202_р.

№ рах.	Сальдо на 31.12.20__р.		Оборот за рік		Сальдо на 31.12.20__р.	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт

Завдання №. Використовуючи дані по власному капіталу на початок звітнього періоду та дані діяльності медичної установи (табл. 6.5 та 6.6), які відбулися протягом року, відобразити обороти та кінцеве сальдо в оборотній відомості (табл. 6.7). За даними табл. 6.5-6.6 і табл. 6.7 скласти розділ I «Власний капітал» пасиву Балансу (ф. № 1-дс) станом на 31.12.202_р. та Звіт про власний капітал (ф. № 4-дс) ПАТ за 202_р.

Таблиця 6.5

Власний капітал медичної установи на початок звітнього періоду

Складові власного капіталу	Сальдо на початок періоду
внесений капітал	600 000,0
капітал в дооцінках	10 000,0
капітал у підприємствах	15 000,0

Таблиця 6.6

Журнал господарських медичної установи за 202_р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
11	Безоплатно отримано основні засоби			18 000,0
22	Збільшення внесеного капіталу при зарахуванні об'єктів капітальних інвестицій до складу основних засобів після введення в експлуатацію			25 000,0
33	Оприбуткування основних засобів, отриманих від ліквідації та розбирання необоротних активів, які залишені для ремонту та інших потреб установи			7 000,0
44	Відображено результати дооцінки основних засобів на суму - - дооцінки первісної вартості			15 000
	- коригування суми зносу			3 000

5	Віднесено до результатів виконання кошторису результати переоцінки активів при їх списанні			?
---	--	--	--	---

Таблиця 6.7

Оборотна відомість медичної установи за 202_р.

№ рах.	Сальдо на 31.12.20__р.		Оборот за рік		Сальдо на 31.12.20__р.	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт

Зразок виконання практичного завдання**Журнал господарських операцій ПАТ "Сонечко" за 202_р.**

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	Безкоштовно отримано торгову марку	12	424	1 000,0
2	На поточний рахунок надійшли кошти від реалізації акцій кількістю 500 шт. по 1 грн./шт.	311	461	500,0

Оборотна відомість ПАТ "Сонечко" за 20__р.

№ рах.	Сальдо на 31.12.202__р.		Оборот за рік		Сальдо на 31.12.202__р.	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
12			1 000,0		1 000,0	
401		8 500,0	2 000,0			6 500,0

Бланк Балансу ф.1 і 1-дс. та Звіту про власний капітал ф. 4 і ф.4-дс подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємства».

Контрольні питання до теми «Звіт про власний капітал»

1. Розкрийте поняття «власний капітал» підприємства.
2. Розкрийте поняття «власний капітал» суб'єкта державного сектору.
3. Назвіть та охарактеризуйте елементи власного капіталу.
4. Назвіть та охарактеризуйте складові власного капіталу суб'єкта державного сектору.
5. Який взаємозв'язок існує між капіталом, активами і зобов'язаннями?
6. За якими ознаками можна класифікувати власний капітал?

7. Що таке зареєстрований капітал? Чи є ідентичними поняття «зареєстрований капітал» та «статутний капітал»?
8. Чи може зареєстрований капітал, відображений у балансі, бути меншим, ніж зазначений в установчих документах?
9. Що таке внесений капітал?
10. Дайте визначення поняття «додатковий капітал»?
11. Дайте визначення поняття «нерозподілений прибуток»?
12. Назвіть статті балансу, в яких розкривається інформація про власний капітал.
13. Вкажіть мету складання звіту про власний капітал.
14. Охарактеризуйте структуру звіту про власний капітал підприємства.
15. Назвіть випадки збільшення або зменшення зареєстрованого капіталу.
16. Охарактеризуйте структуру звіту про власний капітал суб'єкта державного сектору.
17. Порівняйте структуру звіту про власний капітал суб'єкта державного сектору та підприємства.
18. Розкрийте поняття «пайовий капітал». Опишіть порядок його формування та зміни.
19. Назвіть складові додаткового капіталу. Які події приводять до зміни додаткового капіталу?
20. Дайте визначення поняття «резервний капітал».
21. За якими напрямками може бути використаний нерозподілений прибуток?
22. Що таке неоплачений капітал?
23. Дайте визначення поняття «вилучений капітал».
24. Розкрийте поняття «Капітал у підприємствах» суб'єкта державного сектору.
25. У якій випадках здійснюється коригування залишку власного капіталу на початок року?
26. Назвіть джерела інформації, необхідної для складання звіту про власний капітал підприємства.
27. Назвіть джерела інформації, необхідної для складання звіту про власний капітал суб'єкта державного сектору.
28. Яка інформація про власний капітал має розкриватися підприємствами у примітках до фінансових звітів?
29. Охарактеризуйте фінансовий результат бюджетної установи як складову власного капіталу.
30. Яка інформація про власний капітал має розкриватися у примітках до фінансових звітів суб'єкта державного сектору?.

Відкриті тестові завдання до теми „Звіт про власний капітал”

1. Капітал – це ...
2. Власний капітал підприємства – це ...
3. Внесений капітал суб'єкта державного сектору – це ...
4. Зареєстрований капітал – це ...
5. Інвестований капітал – це ...
6. Пайовий капітал – це ...
7. Додатковий капітал – це ...
8. Резервний капітал – це ...
9. Капітал у дооцінках – це ...
10. Неоплачений капітал – це ...
11. Вилучений капітал – це ...
12. Нерозподілений прибуток – це ...
13. Вилучення капіталу – це ...
14. Зміни в капіталі – це ...

15. Цільове фінансування – це ...
16. Профіцит – це ...
17. Дефіцит – це ...
18. Капітал у підприємствах – це ...
19. Цільове фінансування – це ...
20. Звіт про власний капітал – це ...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1. Визначити взаємозв'язок та взаємоузгодженість показників Звіту про власний капітал ф. 4 та ф.4-дс з іншими формами фінансової звітності. Відповідь оформити у вигляді таблиці (табл. 6.8 та 6.9).

Таблиця 6.8

Взаємозв'язок та взаємоузгодженість показників Звіту про власний капітал (ф. № 4) з іншими формами фінансової звітності

№	Показники Звіту про власний капітал ф. 4	Показники інших форм фінансової звітності

Таблиця 6.9

Взаємозв'язок та взаємоузгодженість показників Звіту про власний капітал (ф. № 4-дс) з іншими формами фінансової звітності

№	Показники Звіту про власний капітал ф. 4-дс	Показники інших форм фінансової звітності

Завдання 2. Визначити особливості формування статей Звіту про власний капітал в Україні відповідно до вимог вітчизняного законодавства та МСБО (МСФЗ). Результати подати у формі порівняльної таблиці (табл. 6.10 та 6.11).

Таблиця 6.10

Особливості формування статей Звіту про власний капітал ф. 4 відповідно до вимог вітчизняного нормативного регулювання та міжнародних стандартів

Назва статті	Особливості формування

	<i>згідно нормативних актів України</i>	<i>згідно МСФЗ</i>

Таблиця 6.11

Особливості формування статей Звіту про власний капітал ф. 4-дс відповідно до вимог вітчизняного нормативного регулювання та міжнародних стандартів

<i>Назва статті</i>	<i>Особливості формування</i>	
	<i>згідно нормативних актів України</i>	<i>згідно міжнародних стандартів</i>

Рекомендована література:

Основна: [3, 4, 5-8, 9, 11, 12, 14, 16-18, 20, 21, 25-26, 38, 41-44, 50-51, 60].

Допоміжна: [1, 6, 9, 11, 14, 16, 20].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6];

Міжнародні видання: [1-11].

Тема 7. Примітки до річної фінансової звітності

1. Зміст теми

1. Зміст Приміток до річної фінансової звітності підприємства.

Призначення і склад приміток. Облікова політика та облікова оцінка, їх зміни та порядок відображення в примітках. Події після дати складання балансу та порядок їх відображення в примітках.

2. Зміст Приміток до річної фінансової звітності суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі. Структура форми № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності». Зміст «Приміток до річної фінансової звітності» форми № 5-дс.

3. Структура та порядок складання приміток до фінансової звітності.

Структура та порядок складання форми № 5 та форми 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності». Інша інформація та порядок її відображення в примітках до річної фінансової звітності.

2. Пояснення основних понять

Примітки до річної фінансової звітності підприємства – це сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачене відповідними положеннями (стандартами).

Примітки до фінансової звітності суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі – це сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Облікова політика підприємства – це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Облікова політика суб'єктів державного сектору – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються суб'єктом державного сектору для складання та подання фінансової звітності.

Облікова оцінка – це попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між звітними періодами.

Подія після дати балансу – це подія, яка відбулася між датою Балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності і вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності і рух коштів підприємства.

Суттєва інформація - це інформація, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у державному секторі та керівництвом суб'єктів державного сектору.

Практичне заняття № 6.1

Мета: за даними умовного підприємства навчитися складати Примітки до річної фінансової звітності підприємства та суб'єктам державного сектору.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. Скласти Примітки ф.5 в частині розділу II «Основні засоби», якщо на початок звітного періоду сальдо по рахунку «Основні засоби» становить 58 575 тис. грн., по рахунку «Знос основних засобів» – 4 785 тис. грн. Протягом періоду відбулися наступні операції з основними засобами:

введено в експлуатацію устаткування на суму 185 тис. грн.;

проведено дооцінку групи основних засобів первісною вартістю 250 тис. грн. (рівень зносу – 20 %). Справедлива вартість оцінена в 450 тис. грн.;

списано основних засобів первісною вартістю 890 тис. грн. (рівень зносу – 70 %);

нараховано амортизацію основних засобів на суму 130 тис. грн.

Завдання 2. Скласти Примітки ф.5 в частині розділу VI «Грошові кошти», якщо залишок за цією статтею становив 580 тис. грн. на 01.01.20__ р. та 470 тис. грн. на 31.12.20__ р. Залишок грошових коштів в касі підприємства на початок періоду становив 3 800 грн., а на кінець – 2 500 грн. Підприємство включає до складу еквівалентів грошових коштів високоліквідні ринкові цінні папери на суму 280 000 грн., строк погашення яких не перевищує три місяці. Вся інша сума грошових коштів перебуває на рахунках в банку.

Завдання 3. Скласти Примітки ф.5 в частині розділу IX «Дебіторська заборгованість» підприємства, якщо:

дебіторська заборгованість визначена за первісною вартістю: 528 тис. грн. на 01.01.202_ р. та 466 тис. грн. на 31.12.202_ р.;

на кінець звітного періоду із загальної суми дебіторської заборгованості 47 тис. грн. становить заборгованість за розрахунками за виданими авансами; 5 600 грн. – за розрахунками з підзвітними особами; 154,7 тис. грн. – за розрахунками з іншими

дебіторами. Інша сума дебіторської заборгованості сформувалася за операціями з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та відображена за первісною вартістю.

Завдання 4. Заповнити розділ XII «Розшифрування позабалансових рахунків» ф.5-дс суб'єкта державного сектору, якщо:

на початок звітного періоду орендовані основні засоби медичної установи склали - 120 000 грн., активи на відповідальному зберіганні - 5 000 грн.;

за звітний період медичні установі було тимчасово передано активи на суму - 15 000 грн., виникли непередбачені зобов'язання на суму 3 000 грн. та повернуто орендодавцю основні засоби на суму 50 000 грн.

Бланк Приміток до річної фінансової звітності ф. № 5 та ф.5-дс подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємства».

Контрольні питання до теми «Примітки до річної фінансової звітності»

1. Дайте визначення приміток до фінансової звітності підприємства.
2. Яке визначення приміток до фінансової звітності суб'єктів державного сектору подано в НП(С)БО ДС 101?
3. Які вимоги висуваються НП(С)БО до приміток до фінансової звітності підприємства?
4. Вкажіть складові приміток до фінансової звітності підприємства.
5. Охарактеризуйте примітки до фінансової звітності суб'єкта державного сектору.
6. Яку інформацію акціонерні товариства зобов'язані розкривати у примітках до фінансової звітності?
7. За якими показниками існує зв'язок між примітками та балансом?
8. За якими показниками існує зв'язок між примітками та звітом про фінансові результати?
9. За якими показниками існує зв'язок між примітками та звітом про рух грошових коштів?
10. За якими показниками існує зв'язок між примітками та звітом про власний капітал?
11. Розкрийте сутність та основні розділи облікової політики підприємства.
12. Охарактеризуйте сутність та основні питання облікової політики суб'єкта державного сектору.
13. Назвіть елементи облікової політики підприємства.
14. Опишіть порядок зміни облікової політики підприємства.
15. Розкрийте сутність поняття «облікова оцінка».
16. Опишіть порядок зміни облікових оцінок.
17. Розкрийте методіку складання кожного з розділів приміток ф.5.
18. Висвітліть порядок складання кожного з розділів приміток ф.5-дс.
19. Що таке «суттєва інформація»?
20. Яку інформацію, крім форми № 5, наводять в примітках підприємства, фінансова звітність яких підлягає обов'язковому оприлюдненню?
21. Яку інформацію, крім форми № 5 наводять в примітках підприємства, для яких законодавством не передбачено оприлюднення фінансової консолідованої звітності?
22. Дайте визначення подій після дати балансу.
23. Яка інформація про події після дати балансу наводиться у звітності?
24. Дайте характеристику позабалансових рахунків.

--	--	--

Завдання 2. У табл. 7.3 висвітлити інформацію, яка підлягає розкриттю у Примітках до фінансової звітності підприємства згідно діючих вітчизняних стандартів.

Таблиця 7.3

Інформація, яка підлягає розкриттю у Примітках до фінансової звітності підприємства згідно вітчизняних стандартів

Назва НП(С)БО	Інформація, яка підлягає розкриттю у Примітках до фінансової звітності

Завдання 3. У табл. 7.4 провести порівняння показників Приміток до фінансової звітності підприємства ф.5 та Приміток до фінансової звітності суб'єкта державного сектору ф.5-дс.

Таблиця 7.4

Порівняння показників Приміток до фінансової звітності підприємства ф.5 та Приміток до фінансової звітності суб'єкта державного сектору ф.5-дс.

Примітки до фінансової звітності підприємства ф.5	Примітки до фінансової звітності підприємства ф.5-дс

Рекомендована література:

Основна: [3, 4, 5-8, 9, 11, 12, 14, 16-18, 20, 21, 25, 26, 38, 41, 42-44, 46, 50, 51, 60].

Допоміжна: [1,6, 9, 11, 16, 20].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-7].

Міжнародні видання: [1-14].

Тема 8. Фінансова звітність за сегментами. Звіт про управління. Звіт про платежі на користь держави

1. Зміст теми

8.1. Інформація за сегментами. Види сегментів.

Сегменти, їх суть та види. Визначення господарського та географічного сегменту. Поняття про звітний сегмент та їх класифікація. Поняття про пріоритетний сегмент, подібний та неподібний сегмент.

8.2. Визначення елементів звітного сегмента.

Критерії визначення звітних сегментів. Визначення доходів і витрат сегмента, його активів і зобов'язань.

8.3. Порядок складання Додатку до Приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» ф. 6 та ф.6-дс.

Порядок відображення інформації за сегментами у Додатку до приміток до річної фінансової звітності: порядок розрахунку показників, визначення звітних сегментів, заповнення розділів звітності, відображення інформації у примітках. Перевірка зіставності показників ф. № 6 з відповідними показниками інших форм звітності.

8.4. Звіт про управління.

Суб'єкти, які складатимуть «Звіт про управління». Фінансова і нефінансова інформація звіту, що характеризує стан і перспективи розвитку підприємства.

8.5. Звіт про платежі на користь держави.

Підприємства, що здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення та їх «Звіт про платежі на користь держави». Зміст та порядок складання «Звіту про платежі на користь держави».

2. Пояснення основних понять

Сегмент – певний вид продукції, напрямок виробництва або реалізації.

Географічний сегмент підприємства – відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг) у конкретному економічному середовищі, яка відрізняється від інших: економічними і політичними умовами географічного регіону; взаємозв'язком між діяльністю в різних географічних регіонах; територіальним розташуванням виробництва продукції (робіт, послуг) або покупців продукції (товарів, робіт, послуг); характерними для географічного регіону ризиками діяльності; правилами валютного контролю і валютними ризиками в таких регіонах.

Господарський сегмент підприємства – відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг), яка відрізняється від інших: видом продукції (товарів, робіт, послуг); способом отримання доходу (способом розповсюдження продукції, товарів, робіт, послуг); характером виробничого процесу; характерними для цієї діяльності ризиками; категорією покупців.

Звітний сегмент підприємства – господарський або географічний сегмент щодо якого має розкриватися у річній фінансовій звітності інформація.

Пріоритетний звітний сегмент підприємства – господарський або географічний сегмент, який визначаються обліковою політикою підприємства.

Неподібний сегмент підприємства – господарський або географічний сегмент, який не може бути включений до складу будь-якого звітнього сегменту.

Внутрішньогосподарські розрахунки підприємства – розрахунки, що виникають у результаті господарських операцій між структурними підрозділами підприємства, виділеними як сегменти з метою розкриття їх доходів, витрат, фінансових результатів, активів та зобов'язань.

Внутрішньогосподарські розрахунки суб'єкта державного сектору - розрахунки, що виникають у результаті господарських операцій між сегментами суб'єкта державного сектору.

Географічний сегмент суб'єкта державного сектору - це відокремлювана частина діяльності суб'єкта державного сектору у певному географічному регіоні, яка відрізняється від інших: економічними і геополітичними умовами географічного регіону; особливістю діяльності в різних географічних регіонах; територіальним розташуванням підрозділів або споживачів послуг (робіт); характерними для географічного регіону ризиками діяльності; правилами валютного контролю і валютними ризиками в таких регіонах.

Звітний сегмент суб'єкта державного сектору - сегмент, інформація про доходи, витрати, фінансові результати, активи і зобов'язання якого підлягає окремому розкриттю у річній фінансовій звітності суб'єкта державного сектору.

Сегмент діяльності суб'єкта державного сектору - це відокремлюваний вид (або група видів) діяльності суб'єкта державного сектору, який відрізняється від інших: видом послуг (робіт); способом отримання доходу (способом надання послуг, виконання робіт); характером діяльності; цілями діяльності; категорією споживачів послуг (робіт).

Звіт про управління – звіт, який містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан та перспективи розвитку підприємства і розкриває основні ризики й невизначеності його діяльності. А також інформацію екологічного й соціального характеру та аналіз показників із фінансової звітності з відповідним описом та поясненнями.

Звіт про платежі на користь держави - документ, що містить деталізовану інформацію про податки, збори й інші платежі підприємств, належні до сплати на користь держави відповідно до закону, який подається підприємствами, що провадять діяльність із видобутку корисних копалин загальнодержавного значення або заготівлю деревини і при цьому становлять суспільний інтерес.

Підприємства, що становлять суспільний інтерес – це підприємства — емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до біржових торгів, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств і малих підприємств) та підприємства, які відповідно до Закону про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні належать до великих підприємств.

Практичне заняття № 6.2

Мета: закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок щодо порядку складання Додатку до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» ф. № 6 та ф.6-дс.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. За даними табл. 8.1 визначити звітні сегменти.

Таблиця 8.1

Інформація про доходи від реалізації, фінансові результати та балансову вартість активів в розрізі сегментів ПАТ «Омега» за 202_р.

Господарський сегмент	Критерій на основі доходу від реалізації			Критерій на основі фінансового результату			Критерій на основі балансової вартості активів		
	Доход від реалізації, тис. грн.	Питома вага, %	Відповідність критерію (+; -)	Фінансовий результат, тис. грн.	Питома вага, %	Відповідність критерію (+; -)	Балансова вартість активів, тис. грн.	Питома вага, %	Відповідність критерію (+; -)
Виробництво бочок та аналогічних металевих ємностей ¹	5 867,0			2 399,0			2 671,5		
Виробництво тракторів для сільського лісового господарства ¹	23 012,0			7 359,4			9 234,1		
Виробництво електромеханічних	44 361,1			14 186,9			57 223,0		

та пневматичних інструментів ¹									
Виробництво машин та устаткування для перероблення сільгосппродуктів ¹	23 497,8			7 514,7			1 238,9		
Виробництво машин та устаткування для виробництва паперу та картону ²	8 951,5			3 936,5			671,0		
Виробництво вузлів, деталей та приладдя для автомобілів та їх двигунів ³	5 594,7			1 942,7			1 480,0		
Посередництво в торгівлі машинами, промисловим устаткуванням, суднами і літаками ⁴	7 832,6			2 287,6			731,5		
Діяльність у сферах інжинірингу, геології та геодезії ⁴	16 451,3			5 261,2			8 394,0		
Усього за сегментами	135568,0	100,0	X	44 888,0	100,0	X	81 644,0	100,0	X

¹ – продукція реалізовується у Київській обл.; ² – продукція реалізовується у Донецькій обл.;

³ – продукція реалізовується у Львівській обл.; ⁴ – продукція реалізовується у Волинській обл.

Зразок виконання практичного завдання

Інформація про доходи від реалізації, фінансові результати та балансову вартість активів в розрізі сегментів ПАТ «Омега» за 202_р.

Господарський сегмент	Критерій на основі доходу від реалізації			Критерій на основі фінансового результату			Критерій на основі балансової вартості активів		
	Доход від реалізації, тис. грн.	Питома вага, %	Відповідність критерію (+; -)	Фінансовий результат, тис. грн.	Питома вага, %	Відповідність критерію (+; -)	Балансова вартість активів, тис. грн.	Питома вага, %	Відповідність критерію (+; -)
Виробництво бочок та аналогічних металевих ємностей ¹	5 867,0	4,3	-	2 399,0	5,3	-	2 671,5	3,3	-
Виробництво тракторів для сільського та	23 012,0	17,0	+	7 359,4	16,4	+	9 234,1	11,3	+

лісового господарства ¹									
------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Завдання 2. Скласти ф. № 6 додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» при обранні в якості пріоритетного звітного сегмента господарського сегмента. В цілях заповнення розділу II ф. № 6 підприємство виділяє такі допоміжні звітні географічні збутові сегменти: «Реалізація у Київській області», «Реалізація в інших областях України».

Таблиця 8.2

Інформація за сегментами та нерозподіленими статтями ПАТ «Омега» за 202_р.

№ з/п	Показники	Сума за звітними сегментами, тис. грн.	Сума за нерозподіленими статтями, тис. грн.	Разом, тис. грн.
1	Балансова вартість активів, в т.ч.:	64 223,0	17 421,0	81 644,0
2	<i>Необоротні активи</i>			49 325,0
3	основні засоби	33 968,0		33 968,0
4	довгострокові фінансові інвестиції		15 357,0	15 357,0
5	<i>Оборотні активи</i>			31 634,0
6	готова продукція	29 570,0		29 570,0
7	дебіторська заборгованість з податку на прибуток		2 064,0	2 064,0
8	<i>Витрати майбутніх періодів</i>	685,0		685,0
9	Капітальні інвестиції (за рік)	10 369,0		10 369,0
10	<i>Забезпечення</i>		2 582,0	2 582,0
11	<i>Довгострокові зобов'язання, з них:</i>			859,0
12	відстрочені податкові зобов'язання		529,0	529,0
13	інші довгострокові зобов'язання	330,0		330,0
14	<i>Поточні зобов'язання, з них:</i>			34 938,0
15	кредиторська заборгованість	8 572,0		8 572,0
16	короткострокові кредити;		26 366,0	26 366,0
17	<i>Всього зобов'язань</i>			8 902,0
18	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції зовнішнім покупцям	107 322,2	28 245,8	135 568,0
19	Собівартість реалізованої продукції	78 545,0	12 135,0	90 680,0
20	Інші операційні доходи	5 650,0	336,0	5 986,0
21	Інші доходи		446,0	446,0
22	Адміністративні витрати		8546,0	8546,0
23	Витрати на збут		15 934,0	15 934,0
24	Інші операційні витрати		8 322,0	8 322,0
25	Фінансові витрати		362,0	362,0
26	Інші витрати		156,0	156,0
27	Фінансовий результат до оподаткування			
28	Податок на прибуток			
29	Чистий фінансовий результат			
30	Амортизація необоротних активів (за рік)		4 529,0	4 529,0

Завдання 3. Відповідно до визначення та опису змісту звіту про управління розробити його форму, враховуючи, що Звіт про управління містить додаткову інформацію не включену до фінансової звітності, зокрема достовірний огляд розвитку підприємства та його діяльності за звітний період з описом ризиків і невизначеностей, з якими стикається підприємство.

Крім того, Звіт про управління має містити фінансову та у разі необхідності нефінансову інформацію, в тому числі інформацію екологічного і соціального характеру. Аналіз показників з фінансової звітності підприємства наводиться з відповідним описом та поясненнями.

Підприємства у цьому звіті мають розкривати інформацію про ймовірні перспективи подальшого розвитку, діяльність у сфері досліджень та розробок, інформацію про придбання акцій, використання підприємством фінансових інструментів, схильність підприємства до ризиків (ціновий ризик, кредитний ризик, ризик ліквідності, ризик грошових потоків) тощо.

Бланк додатку до Приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» ф. № 6 та ф.6-дс подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємств».

Контрольні питання до теми «Фінансова звітність за сегментами»

1. Які підприємства складають фінансову звітність за сегментами?
2. Опишіть порядок вибору звітних сегментів.
3. Які сегменти виділяються згідно з НП(С)БО 29?
4. Дати визначення термінам: географічний сегмент, господарський сегмент, звітний сегмент підприємства.
5. Як визначається операційний сегмент за МСФЗ 8?
6. Які кількісні пороги визначає МСФЗ 8 для сегментів?
7. Які сегменти виділяються згідно з НП(С)БО ДС 2103?
8. Дайте визначення внутрішньогосподарських розрахунків суб'єкта державного сектору.
9. Що таке географічний сегмент суб'єкта державного сектору ?
10. Дайте визначення звітний сегмент суб'єкта державного сектору.
11. Як трактується в НП(С)БО ДС 103 сегмент діяльності суб'єкта державного сектору ?
12. Що собою представляє Звіт про управління?
13. Як визначає Звіт про платежі на користь держави НП(С)БО 1?
14. Дайте визначення підприємств, що становлять суспільний інтерес.
15. Що відображають підприємства у Звіті про платежі на користь держави НП(С)БО ?
16. Що відображають підприємства у Звіті про управління?
17. Які підприємства мають суспільний інтерес?
18. Розкрийте зміст Звіту про платежі на користь держави.
19. Хто визначає форму Звіту про управління.
20. Вкажіть звітний період та терміни подання Звіту про платежі на користь держави і Звіту про управління.

Відкриті тестові завдання до теми «Фінансова звітність за сегментами»

1. Звітний сегмент підприємства – це ...
2. Критерії визнання звітних сегментів ...
3. Господарський сегмент підприємства – це ...
4. Географічний сегмент підприємства – це ...
5. Неподібний сегмент підприємства – це ...

--	--	--

Рекомендована література:

Основна: [3, 4, 5-8, 9, 11, 12, 14, 16-18, 20, 21, 25-26, 38, 40, 41, 42-44, 50-51, 60].

Допоміжна: [1,6,9, 11, 14, 16, 20].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6].

Міжнародні видання: [1-11].

3.3. ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Фінансова звітність об'єднань та суб'єктів малого підприємництва

Тема 9. Консолідована фінансова звітність

1.Зміст теми

1. Об'єднання підприємств та їх звітність.

Поняття про об'єднання підприємств. Види об'єднань. Характеристика варіантів об'єднання підприємств: злиття, придбання тощо. Поняття про внутрішньогрупові операції, внутрішньогрупове сальдо та процеси консолідації. Поняття про зведену та консолідовану звітність.

2. *Вимоги і методика складання консолідованої фінансової звітності суб'єктів підприємницької діяльності.*

Сфера застосування консолідованої фінансової звітності. Загальні положення НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність». Порядок складання консолідованої фінансової звітності суб'єктів підприємницької діяльності.

3. *Вимоги і методика складання консолідованої фінансової звітності суб'єктів державного сектору.*

Загальні положення НП(С)БО ДС 102 «Консолідована фінансова звітність». Методика складання консолідованої фінансової звітності суб'єктів державного сектору.

2. Пояснення основних понять

Об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності – поєднання окремих підприємств та/або видів їх діяльності в одне підприємство з метою одержання доходів, зниження витрат або отримання економічних вигід у інший спосіб.

Придбання – об'єднання підприємств, в результаті якого покупець набуває контроль над чистими активами та діяльністю інших підприємств в обмін на передачу активів, прийняття на себе зобов'язань або випуск акцій.

Злиття – об'єднання підприємств (шляхом створення нової юридичної особи, або приєднання підприємств до головного підприємства), в результаті якого власники (акціонери) підприємств, що об'єднуються здійснюватимуть контроль над усіма чистими активами об'єднаних підприємств з метою досягнення подальшого спільного розподілу ризиків та вигід від об'єднання.

Консолідована фінансова звітність – звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства та його дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

Група – материнське (холдингове) підприємство та його дочірні підприємства.

Материнське (холдингове) підприємство – підприємство, яке здійснює контроль дочірніх підприємств.

Дочірнє підприємство – підприємство, яке перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства.

Внутрішньогрупові операції – операції між материнським та дочірніми підприємствами або між дочірніми підприємствами однієї групи.

Внутрішньогрупове сальдо – сальдо дебіторської заборгованості та зобов'язань на дату балансу, яке утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій.

Внутрішньогрупові операції суб'єктів державного сектору - операції між контролюючим та контрольованими суб'єктами державного сектору або між контрольованими суб'єктами державного сектору в межах однієї економічної групи.

Консолідована фінансова звітність суб'єктів державного сектору - фінансова звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів контролюючого суб'єкта та контрольованих ним суб'єктів як єдиної економічної групи.

Контроль суб'єктів державного сектору - повноваження суб'єкта державного сектору управляти фінансовою та операційною політикою іншого суб'єкта державного сектору з метою одержання вигід від його діяльності.

Загальна консолідована фінансова звітність суб'єктів державного сектору - це консолідована звітність, яка складається Державною казначейською службою України з метою отримання інформації про загальний майновий стан та результати діяльності суб'єктів державного сектору та бюджетів.

Практичне заняття № 7.1

Мета: закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок щодо порядку складання консолідованої фінансової звітності.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. За даними умовних материнського та дочірнього підприємств скласти консолідовану звітність.

31 грудня 202_ р. материнське підприємство «Конта» придбало весь пакет (100 000 штук номінальною вартістю 7 грн. кожна) акцій дочірнього підприємства «Рула» за 780 тис. грн.

Крім того, на дату придбання материнське підприємство сплатило також вартість устаткування для дочірнього підприємства на суму 35 тис. грн. Спрощені баланси обох підприємств про їх фінансовий стан одразу після придбання подано в таблицях 9.1 і 9.2.

Таблиця 9.1

Баланс материнського підприємства «Конта»

тис.грн.

Актив	
Стаття	Сума
Інвестиції в дочірню компанію	780
Запаси	35
Розрахунки з дебіторами	43
Грошові кошти	400
Інші активи	800
Баланс	2058
Пасив	
Зареєстрований капітал	1000
Нерозподілений прибуток	590
Розрахунки з кредиторами	415
Інші зобов'язання	53
Баланс	2058

Таблиця 9.2

Баланс дочірнього підприємства «Рула»

тис.грн.

<i>Актив</i>	
<i>Стаття</i>	<i>Сума</i>
Запаси	300
Розрахунки з дебіторами	225
Грошові кошти	315
Інші активи	15
Баланс	855
<i>Пасив</i>	
Зареєстрований капітал	700
Нерозподілений прибуток	80
Розрахунки з кредиторами	40
Інші зобов'язання	35
Баланс	855

Для складання консолідованого балансу групи підприємств і відображення регулюючих записів можна використати робочу таблицю 9.3.

Таблиця 9.3

Робоча таблиця консолідації балансів материнського та дочірнього підприємств

тис.грн.

<i>Стаття</i>	<i>Підприємство</i>		<i>Регулюючі записи</i>		<i>Консолідований баланс</i>
	<i>Материнське підприємство «Конта»</i>	<i>Дочірнє підприємство «Рула»</i>	<i>Дебет</i>	<i>Кредит</i>	
<i>Актив</i>					
Інвестиції в дочірню компанію					
Запаси					
Розрахунки з дебіторами 3					
Грошові кошти					
Інші активи					
Баланс					
Зареєстрований капітал					
Нерозподілений прибуток					
Розрахунки з кредиторами 3					
Інші зобов'язання					
Баланс					

Завдання 2. За даними звітів підвідомчих підприємств «Айстра» (таблиця 9.4), «Пролісок» (таблиця 9.5) та їх головного підприємства «Флора» (таблиця 9.6) скласти зведену фінансову звітність об'єднання «Квіти Поділля» (таблиця 9.7), утвореного на добровільних засадах.

Таблиця 9.4

Баланс підприємства «Айстра»

тис.грн.

<i>Актив</i>	
<i>Стаття</i>	<i>Сума</i>
Основні засоби	8000
Запаси	900
Розрахунки з дебіторами	5000
Грошові кошти	580
Інші активи	1700
Баланс	16180
<i>Пасив</i>	
Зареєстрований капітал	10000
Резервний капітал	800
Нерозподілений прибуток	500
Розрахунки з кредиторами	2000
Розрахунки з бюджетом	700
Інші зобов'язання	2180
Баланс	16180

Таблиця 9.5

Баланс підприємства «Пролісок»

тис.грн.

<i>Актив</i>	
<i>Стаття</i>	<i>Сума</i>
Нематеріальні активи	5000
Запаси	1000
Розрахунки з дебіторами	900
Грошові кошти	800
Інші активи	1300
Баланс	9000
<i>Пасив</i>	
Зареєстрований капітал	7000
Непокритий збиток	500
Розрахунки з кредиторами	900
Забезпечення	600
Інші зобов'язання	1000
Баланс	9000

Таблиця 9.6

Баланс головного підприємства «Флора»

тис.грн.

<i>Актив</i>	
<i>Стаття</i>	<i>Сума</i>
Основні засоби	7000
Знос основних засобів	950
Нематеріальні активи	3700
Накопичена амортизація	300
Запаси	5400
Розрахунки з дебіторами	1500

Грошові кошти	300
Інші активи	600
Баланс	17250
<i>Пасив</i>	
Зареєстрований капітал	8000
Нерозподілений прибуток	1000
Розрахунки з кредиторами	5500
Розрахунки з оплати праці	1700
Інші зобов'язання	1050
Баланс	17250

Таблиця 9.7

Зведений баланс добровільного об'єднання «Квіти Поділля»

тис.грн.

<i>Актив</i>	
<i>Стаття</i>	<i>Сума</i>
Основні засоби	
Знос основних засобів	
Нематеріальні активи	
Накопичена амортизація	
Запаси	
Розрахунки з дебіторами	
Грошові кошти	
Інші активи	
Баланс	
<i>Пасив</i>	
Зареєстрований капітал	
Резервний капітал	
Нерозподілений прибуток	
Розрахунки з кредиторами	
Розрахунки з бюджетом	
Забезпечення	
Розрахунки з оплати праці	
Інші зобов'язання	
Баланс	

Зразок виконання практичного завдання

Зведений баланс добровільного об'єднання «Квіти Поділля»

тис.грн.

<i>Актив</i>	
<i>Стаття</i>	<i>Сума</i>
Основні засоби	15000
Знос основних засобів	950

Завдання 3. За даними Консолідованого балансу ф.1-кдс визначити мету та аналітичні можливості звіту.

Завдання 4. За даними Консолідованого звіту про фінансові результати ф.2-кдс визначити мету та аналітичні можливості звіту.

Бланки Балансу ф.1, Консолідованого балансу ф.1-к, Консолідованого балансу ф.1-кдс та Консолідованого звіту про фінансові результати ф.2-кдс подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємства».

Контрольні питання до теми «Консолідована фінансова звітність»

1. Розкрийте сутність поняття „об’єднання підприємств”.
2. За якими видами діяльності складається консолідована фінансова звітність?
3. Охарактеризуйте поняття „консолідована звітність”.
4. Яким чином материнське підприємство здійснює управління дочірніми підприємствами?
5. Який стандарт (положення) бухгалтерського обліку розкриває особливості та основні принципи об’єднання підприємств і складання консолідованої фінансової звітності?
6. Як відображається у консолідованому балансі неконтрольована частка?
7. Чи можна включати до консолідованих звітів показники підприємств, діяльність яких відрізняється суттєво?
8. Опишіть ситуації, які необхідно враховувати при підготовці консолідованих звітів.
9. Що таке елімінування?
10. Порядок складання консолідованої фінансової звітності.
11. Наведіть критерії, за яких контроль визнається існуючим.
12. Який порядок підготовки даних для складання консолідованого фінансового звіту?
13. Як відображаються в обліку і звітності інвестиції в підприємство?
14. Як розглядається балансова вартість інвестицій на дату, коли підприємство перестає бути дочірнім підприємством?
15. Яким нормативним документом визначено порядок складання консолідованої фінансової звітності суб’єктів державного сектору ?
16. В якій формі звітності відображаються статті консолідованої фінансової звітності, до яких застосовувалася різна облікова політика?
17. Що робити у випадку, якщо при складанні консолідованої фінансової звітності неможливо застосувати єдину облікову політику?
18. Вказати варіанти об’єднання підприємств.
19. Якими нормативними документами визначено поняття „консолідована фінансова звітність”?
20. Яка принципова відмінність між поняттям зведена та консолідована фінансова звітність?
21. В якій формі звітності відображається перелік дочірніх підприємств, над якими втрачено контроль протягом звітного періоду?
22. Яким документом регулюється порядок складання консолідованої фінансової звітності суб’єктів державного сектору?
23. Що таке загальна консолідована фінансова звітність суб’єктів державного сектору?
24. Що таке контроль суб’єктів державного сектору?
25. Дайте визначення консолідованої фінансової звітності суб’єктів державного сектору.
26. Сформулюйте мету складання загальної консолідованої фінансової звітності суб’єктів державного сектору.
27. В якому нормативному документі представлено бланки консолідованої фінансової звітності суб’єктів державного сектору?
28. Які суб’єкти складають загальну консолідовану фінансову звітність.

Відкриті тестові завдання до теми «Консолідована фінансова звітність»

1. Об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності – це ...
2. Придбання – це ...
3. Злиття – це ...
4. Консолідована фінансова звітність – це ...
5. Материнське (холдингове) підприємство – це ...
6. Дочірнє підприємство – це ...
7. Внутрішньогрупові операції – це ...
8. Внутрішньогрупове сальдо – це ...
9. Дочірнє підприємство вважається контрольованим з боку материнського підприємства за наявності всіх таких умов: ...
10. Консолідована фінансова звітність подається в наступні терміни ...
11. Внутрішньогрупові операції суб'єктів державного сектору - це...
12. Консолідована фінансова звітність суб'єктів державного сектору – це...
13. Контроль суб'єктів державного сектору - це ...
14. Загальна консолідована фінансова звітність суб'єктів державного сектору – це...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1. Використовуючи НП(С)БО 2 навести приклади владних повноважень, ознак наявності владних повноважень у підприємства-інвестора, найбільш значущих видів діяльності, прав захисту інтересів інвесторів (табл. 9.1).

Таблиця 9.1

Приклади владних повноважень, ознак наявності владних повноважень у підприємства-інвестора, найбільш значущих видів діяльності, прав захисту інтересів інвесторів

<i>Назва</i>	<i>Приклади</i>
Приклади владних повноважень	
Приклади ознак наявності владних повноважень у підприємства-інвестора	
Приклади найбільш значущих видів діяльності	
Приклади прав захисту інтересів інвесторів	

Завдання 2. Провести порівняння основних положень НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» та МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність». Відповідь оформити у вигляді таблиці (табл. 9.8).

Таблиця 9.8

Порівняльна характеристика НП(С)БО 2 та МСФЗ 10

<i>Основні положення</i>	<i>НП(С)БО 2</i>	<i>МСФЗ 10</i>

Завдання 3. Провести порівняння основних положень національного стандарту в державному секторі та міжнародного щодо складання та подання консолідованої фінансової звітності, зокрема НП(С)БО ДС 102 «Консолідована фінансова звітність» та МСФЗ ДС 6 (IPSAS 6) «Консолідована фінансова звітність і облік підвідомчих установ». Відповідь оформити у вигляді таблиці (табл. 9.9).

Таблиця 9.9

Порівняльна характеристика НП(С)БО ДС 102 та МСФЗ ДС 6

<i>Основні положення</i>	<i>НП(С)БО 2</i>	<i>МСФЗ ДС 6</i>

Рекомендована література:

Основна: [2, 3, 4, 5-8, 9, 11, 12-14, 16-18, 19, 20, 21, 25, 26, 38, 41-44, 60].

Допоміжна: [1,6, 9, 10, 11, 14, 16, 18, 20].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6];

Міжнародні видання: [1-11].

Тема 10. Спрощена фінансова звітність

1. Зміст теми

1. Характеристика суб'єктів малого підприємництва.

Характеристика суб'єктів мікропідприємництва та суб'єктів малого підприємництва. Загальні положення НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» та сфера застосування його норм.

2. Склад та характеристика фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.

Склад фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва. Особливості формування показників форми 1-м та форми 2-м. Порівняльна характеристика форм 1 та 1-м, форм 2 і 2-м.

3. Порядок складання фінансового звіту мікропідприємства.

Склад фінансового звіту мікропідприємства. Особливості формування показників форми 1-мс та форми 2-мс. Порівняльна характеристика форм 1-м та 1-мс, форм 2-м і 2-мс.

2. Пояснення основних понять

Мікропідприємствами є підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - до 350 тисяч євро;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 700 тисяч євро;

середня кількість працівників - до 10 осіб.

Малими є підприємства, які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 8 мільйонів євро;

середня кількість працівників - до 50 осіб.

Середніми є підприємства, які не відповідають критеріям для малих підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - до 20 мільйонів євро;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 40 мільйонів євро;

середня кількість працівників - до 250 осіб.

Великими є підприємства, які не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - понад 20 мільйонів євро;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - понад 40 мільйонів євро;

середня кількість працівників - понад 250 осіб.

Практичне заняття № 7.2

Мета: за даними умовного підприємства навчитися складати Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва у складі Балансу (ф. № 1-м) та Звіту про фінансові результати (ф. № 2-м).

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. За наведеними залишками на початок періоду (табл. 10.1) та журналом господарських операцій умовного підприємства (табл. 10.2) скласти оборотну відомість (табл. 10.3).

Завдання 2. На підставі оборотної відомості умовного підприємства (табл. 10.3) розрахувати необхідні суми та скласти Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства: Баланс ф. № 1-м і Звіт про фінансові результати ф. № 2-м.

Таблиця 10.1

Залишки по рахунках на 01.03.20__ р.

Розшифровка залишків на рахунках ПАТ "Прометей" станом на 01 січня 20__ р.

<i>Назва рахунку</i>	<i>Сума, грн</i>
Основні засоби	80 000,0
Нематеріальні активи	2 800,0
Знос основних засобів	16 860,0
Виробничі запаси	25 413,6
МШП	3 040,0
Виробництво	6 066,9
Готова продукція	5 560,7
Готівка в національній валюті	836,0
Поточні рахунки в національній валюті	8 200,0
Розрахунки з покупцями та замовниками	5 700,0
Розрахунки з різними дебіторами	2 066,9
Зареєстрований (пайовий) капітал	50 000,0
Нерозподілений прибуток	3 240,0
Короткострокові позики	30 000,0

Розрахунки з постачальниками та підрядниками	4 900,0
Розрахунки за податками	1 980,0
Розрахунки за страхуванням	8 867,3
Розрахунки за виплатами працівникам	23 836,8

Таблиця 10.2

Журнал реєстрації господарських операцій за березень 20 р.

№ з/п	Дата	Первинний документ	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	04.03		Оприбуткована на склад тканина від фірми "Мрія"			15 000,0
			– відображено ПДВ			
2	05.03		Видано зі складу на виробництво тканину			5 996,8
3	09.03		Видано зі складу у виробництво підкладковий матеріал			1 740,0
4	10.03		Одержано на рахунок в банку короткострокову позику від ПАТ "Промінвестбанк" для придбання виробничого обладнання			50 000,0
5	11.03		Внесено до каси від Іванченко Н.Н. готівку за реалізовану йому готову продукцію			600,0
			– відображено ПДВ			
6	18.03		Списано паливо на автомобіль по перевезенню готової продукції покупцям			240,0
7	18.03		Відвантажена продукція магазину "Одяг"			18 000,0
			– відображено ПДВ			
8	22.03		Нарахована амортизація на основні засоби			1 060,0
9	22.03		Внесено на рахунок в банку з каси виручку за реалізовану продукцію			600,0
10	23.03		Нарахована заробітна плата працівникам виробництва			18 500,0
11	23.03		Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівників виробництва			
12	23.03		Нарахована заробітна плата: – головному бухгалтеру (6 000,0 грн.); – менеджеру по збуту (4 500,0 грн.); – директору підприємства (8 000,0 грн.)			
13	23.03		Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату: – головного бухгалтера; – менеджера по збуту; – директора підприємства			
14	23.03		Проведені необхідні утримання з заробітної плати працівників: – військовий збір – податок з доходів фізичних осіб			
15	24.03		Відвантажена продукція фірми "Олена"			21 000,0
			– відображено ПДВ			
16	25.03		Списано вартість електроенергії на витрати виробництва			1 900,0

			– відображено ПДВ			
17	26.03		Одержано на рахунок в банку від фірми “Олена” за відвантажену продукцію			8 600,0
18	29.03		Виплачена заробітна плата			9 800,0
19	30.03		Зараховано на рахунок в банку виручка за реалізовану продукцію від фірми “Одяг”			4 800,0
20	30.03		Списано на фінансові результати доход від реалізації			
21	30.03		Списано на фінансові результати: – матеріальні затрати			
			– витрати на оплату праці			
			– відрахування на соціальні заходи			
			– амортизацію			
			– собівартість незавершеного виробництва на початок періоду			
		– собівартість готової продукції на початок періоду				
22	30.03		За результатами інвентаризації встановлено і відновлено вартість: – незавершеного виробництва			25 000,0
			– готової продукції			9 800,0
23	30.03		Нараховано податок на прибуток			
24	30.03		Списано на фінансові результати податок на прибуток			
25	30.03		Визначено фінансовий результат (прибуток або збиток)			

Таблиця 10.3

Оборотна відомість

Рахунок, субрахунок		Залишок на початок		Оборот за період		Залишок на кінець	
№	Назва	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт

Зразок виконання практичного завдання**Журнал реєстрації господарських операцій за березень 20 р.**

№ з/п	Дата	Первинний документ	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	04.03	накладна	Оприбуткована на склад тканина від фірми “Мрія”	201	631	15 000,0

		податкова накладна	– відображено ПДВ	641	631	3 000,0
2	05.03	накладна	Видано зі складу на виробництво тканину	801	201	5 996,8

Оборотна відомість

Рахунок, субрахунок		Залишок на початок		Оборот за період		Залишок на кінець	
№	Назва	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
201	Сировина і матеріали	25 413,6	-	15 000,0	7 976,8	32 436,8	-
26	Готова продукція	5 560,7	-	9 800,0	5 560,7	9 800,0	-

Бланки фінансового звіту суб'єкта малого підприємства Баланс ф. 1-м та Звіт про фінансові результати ф. 2-м подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємства».

Контрольні питання до теми «Спрощена фінансова звітність»

1. Вкажіть критерії віднесення підприємств до суб'єктів малого підприємництва.
2. Чи є різниця між поняттями «суб'єкт малого підприємництва» та «платник єдиного податку»?
3. Якими нормативно-правовими актами регулюється порядок ведення обліку та складання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва?
4. Які особливості організації бухгалтерського обліку мають суб'єкти малого підприємництва?
5. Вкажіть мету складання фінансового звіту малого підприємства.
6. Які форми звітності входять до складу фінансового звіту малого підприємства?
7. Які форми звітності входять до складу фінансового звіту мікропідприємства?
8. Опишіть структуру фінансового звіту мікропідприємства.
9. Які розділи має баланс малого підприємства ф. № 1-м?
10. Які показники наводяться в активі балансу ф. № 1-м?
11. Які показники наводяться в пасиві балансу ф. № 1-м?
12. Опишіть структуру звіту про фінансовий результат малого підприємства (ф. № 2-м).
13. Опишіть принцип складання звіту про фінансовий результат малого підприємства (ф. № 2-м).
14. У чому полягає різниця в методиці складання звіту про фінансовий результат ф. № 2-м від методики заповнення звіту повної форми?
15. Як розраховується собівартість реалізованих товарів, робіт, послуг, що відображується у звіті про фінансові результати малого підприємства?
16. У чому полягає особливість відображення в звіті про фінансовий результат ф. № 2-м витрат підприємства?
17. Які показники балансу ф. № 1-м узгоджуються зі звітом про фінансові результати ф. № 2-м?
18. Які підприємства мають право складати фінансовий звіт за формами № 1-мс та ф. № 2-мс?

Відкриті тестові завдання до теми «Спрощена фінансова звітність»

1. Суб'єкти малого підприємництва – це ...
2. Мікропідприємствами є підприємства...
3. Малими є підприємства...

4. Середніми є підприємства...
5. Великими є підприємства...
6. Фінансовий звіт малого підприємства – це ...
7. Фінансовий звіт форми № 1-м – це ...
8. Фінансовий звіт форми № 2-м – це ...
9. Спрощений фінансовий звіт мікро підприємства – це ...
10. Баланс ф.1-мс – це...
11. Звіт про фінансові результати ф.2-мс – це ...
12. До складу активу Балансу ф. № 1-м включено розділи ...
13. До складу пасиву Балансу ф. № 1-м включено розділи ...
14. До статті “Виробничі запаси ” ф. № 1-м включають ...
15. До статті “Додатковий капітал ” ф. № 1-м включають ...
16. Звіт про фінансові результати ф. № 2-м відрізняється від Звіту про фінансові результати (ф. № 2) ...
17. Звіт про фінансові результати ф. № 2-м можна розділити на складові ...
18. Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це ...
19. Собівартість реалізованих товарів – це ...
20. Чистий дохід від реалізації – це ...
21. Чистий прибуток (збиток) – це ...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1. За наведеними залишками на початок періоду (табл. 10.4) та журналом господарських операцій умовного підприємства (табл. 10.2) скласти оборотну відомість (табл. 10.3). На підставі оборотної відомості (табл. 10.3) умовного підприємства скласти фінансовий звіт малого підприємства: Баланс ф. № 1-м і Звіт про фінансові результати ф. № 2-м.

Таблиця 10.4

Залишки за рахунками на 01.03.202_р.

Рахунок	Варіант									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10	80 000,0	82 000,0	60 000,0	90 000,0	70 000,0	11 000,0	50 000,0	104 000,0	40000,0	66 400,0
12	2 800,0	3 000,0	2 862,9	2 900,0	2 700,0	8 640,0	2 400,0	3 200,0	1 500,0	1 500,0
13	16 860,0	18 860,0	14 860,0	17 860,0	15 860,0	14 375,0	13 250,0	38 500,0	8 370,0	7 980,0
20	25 413,6	26 724,5	23 413,6	26 413,6	24 413,6	28 460,0	16 830,0	26 400,0	17 60,0	26 850,0
22	3 040,0	3 240,0	2 840,0	3 140,0	2 940,0	3 340,0	3 440,0	2 150,0	890,0	1 050,0
23	6 066,9	6 066,9	6 066,9	6 322,8	3 257,6	4 247,6	2 567,0	5 792,6	4 567,6	6 457,6
26	5 560,7	5 760,7	5 360,7	5 234,8	7 560,0	7 160,0	8 630,6	625,0	6 890,0	2680,0
30	836,0	1 036,0	636,0	936,0	1 205,0	985,0	560,0	375,0	500,0	100,0
31	8 200,0	8 400,0	8 000,0	8 300,0	7 560,0	12 542,0	4 200,0	9 500,0	8 950,0	1 680,0
36	5 700,0	5 700,0	5 700,0	5 700,0	4 950,0	6 830,0	1 530,0	6 800,0	6 170,0	6 880,0
37	2 066,9	60,0	60,0	60,0	60,0	5 684,6	60,0	60,0	60,0	60,0
40	50 000,0	52 000,0	48 000,0	51 000,0	49 000,0	33 250,0	35 000,0	49 000,0	37500,0	35 000,0

44	3 240,0	-1 200,0	3 240,0	-1 200,0	2 427,6	-1 850,0	5 640,0	-3 750,0	850,0	2 427,6
60	30 000,0	30 000,0	12 000,0	39 000,0	30 000,0	17 500,0	15 000,0	30 000,0	21000,0	23 500,0
63	4 900,0	4 900,0	4 900,0	4 956,8	8 500,0	5 792,6	5 250,0	16 780,0	6 450,0	13 580,0
64	1 980,0	1 980,0	1 980,0	1 520,0	2 642,0	4 268,0	3 450,0	8 460,0	1 500,0	5 640,0
65	8 867,3	9 611,3	8 123,3	9 560,4	2 350,0	1 687,0	1 240,0	5 780,0	1 150,0	4 897,0
66	23 836,8	25 836,8	21 836,8	26 310,0	13 866,6	13 866,6	11 387,6	14 132,6	10267,6	20 633,0

Завдання 2. Провести порівняння статей балансу повної, скороченої та спрощеної форм. Результати роботи оформити в таблицю (табл. 10.5).

Таблиця 10.5

Порівняння статей балансу повної, скороченої та спрощеної форм

№ з/п	Статті звіту	Баланс ф.1	Баланс ф.1-м	Баланс ф.1-мс

Завдання 3.

Провести порівняння статей звіту про фінансові результати повної, скороченої та спрощеної форм. Результати роботи оформити в таблицю (табл. 10.6).

Таблиця 10.6

Порівняння статей звіту про фінансові результати повної, скороченої та спрощеної форм

№ з/п	Статті звіту	Звіт про фінансові результати ф.2	Звіт про фінансові результати ф.2-м	Звіт про фінансові результати ф.2-мс

Рекомендована література:

Основна: [3,4, 5-8, 10, 16-18, 20-21, 25-26, 54, 60].

Додаткова: [9, 11, 20, 22].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6].

Міжнародні видання: [1-11].

Тема 11. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

1. Зміст теми

1. виправлення помилок, допущених в обліку та при складанні фінансової звітності.

Помилки у фінансових звітах та їх характеристика. Загальні положення НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Порядок виправлення помилок, що

виявлені за поточний період. Виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх періодах.

Основні положення НПСБО ДС 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок». Суттєві помилки у фінансовій звітності суб'єктів державного сектору та порядок їх виправлення.

2. Зміни облікової оцінки та облікової політики.

Поняття про облікову політику та облікову оцінку. Порядок внесення змін у випадку зміни облікової політики. Порядок внесення змін у випадку зміни облікової оцінки.

Зміни в облікових оцінках суб'єктів державного сектору. Зміни в обліковій політиці суб'єктів державного сектору. Розкриття інформації у примітках до фінансової звітності, передбачені НПСБО ДС 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок».

3. Відображення подій після дати балансу.

Характеристика подій після дати балансу, які надають додаткову інформацію. Характеристика подій, що відбуваються після дати балансу і вказують на умови, що виникли після цієї дати.

2. Пояснення основних понять

Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та представлення звітності.

Облікова оцінка – попередня оцінка, що використовується підприємством з метою розподілу доходів і витрат між відповідними звітними періодами.

Дата балансу – дата, на яку складений баланс підприємства. Звичайно датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду.

Подія після дати балансу – подія, яка відбувається між датою балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

Суттєва помилка - помилка, виявлена в поточному періоді, внаслідок якої фінансова звітність не може надалі вважатися достовірною.

Практичне заняття № 7.3

Мета: за наведеними ситуаціями навчитися виправляти помилки у звітності і вносити зміни облікової політики та облікової оцінки.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. Під час заповнення в жовтні 202_ р. акту уцінки допущено арифметичну помилку в підрахунку загальної вартості уціненої продукції, що позначилося й на сумі уцінки. Помилку виявлено в цьому самому місяці. Необхідно вказати вид помилки та порядок її виправлення.

Завдання 2. Собівартість реалізованої в червні 202_ р. продукції бухгалтер помилково записав на субрахунок 943 “Собівартість реалізованих виробничих запасів”, замість субрахунку 901 “Собівартість реалізованої готової продукції”, у сумі 56 000,0 грн. Виявили помилку в жовтні поточного року. Необхідно вказати вид помилки та порядок її виправлення у фінансовій звітності.

Завдання 3. Підприємство в липні 202_ р. понесло витрати на оренду офісу в сумі 12 000,0 грн. (у т. ч. ПДВ 2 000,0 грн.) за актом приймання-передачі послуг № 35 від 30.07.202_ р. Проте під час відображення кореспонденції рахунків бухгалтер помилився в сумі й відніс до адміністративних витрат 1 000,0 грн. замість 10 000,0 грн. Виявили помилку

в жовтні, коли звіряли розрахунки з контрагентами. Необхідно вказати вид помилки та порядок її виправлення у фінансовій звітності.

Завдання 4. У жовтні 202_ р. (звітний період) бухгалтер виявив, що підприємство в листопаді 202_ р. (попередній період) помилково було віднесено до адміністративних витрат вартість придбаного обігрівача (1 400,0 грн.), замість того, щоб облікувати його на рахунку 15 “Капітальні інвестиції”. Обігрівач не вводили в експлуатацію до жовтня 202_ р. (звітний; температура дозволяла обходитися без нього, тому він перебував на складі). Підприємство у 202_ р. (попередній) спрацювало з прибутком. Необхідно вказати вид помилки та порядок її виправлення у фінансовій звітності.

Завдання 5. У грудні 202_ минулого року медична установа за рахунок коштів загального фонду придбала матраци для ліжок у кількості 5 шт. за ціною 800 грн., на загальну суму 4000 грн. Помилково матраци було оприбутковано на субрахунок 1518 «Інші виробничі запаси». Матраци після придбання зберігалися на складі. Передача матраців у використання відбулася у серпні 202_ наступного року.

Завдання 6. Використовуємо умову завдання 5. Відповідно до умови завдання 5, але матраци відразу після придбання (у грудні 202__ минулого року) були передані у використання.

Зразок виконання практичного завдання

Завдання. Підприємство змінило облікову політику щодо застосування методів амортизації основних засобів. Унаслідок перерахування амортизації по новому методу виявлено, що в звітності за попередній рік надлишкове нарахування амортизації складало 25 тис. грн. Необхідно внести зміни.

Розв'язок. Порядок внесення змін:

- у Балансі на початок звітного періоду – у рядках 1012 „Знос” (зменшення на 25 тис. грн), 1010 „Основні засоби” (збільшення на 25 тис. грн), 1420 „Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)” (збільшення на 25 тис. грн);
- у Звіті про власний капітал – по рядку 4005 „Зміна облікової політики”, графа 8 "Нерозподілений прибуток", необхідно поставити суму в 25 тис. грн.

Контрольні питання до теми «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»

1. Перерахуйте можливі неточності в звітності, які виділяють згідно НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».
2. Дайте визначення поняття «помилка».
3. Дайте визначення поняття «суттєва помилка».
4. Назвіть причини можливих помилок у фінансовій звітності.
5. Розкрийте поняття «подія після дати балансу».
6. Зазначте, що згідно НП(С)БО 6 вважається зміною облікової політики?
7. Зазначте, що згідно НП(С)БО 6 не відноситься до змін облікової політики.
8. Як відображається у звітності вплив зміни облікової політики на події та операції минулих періодів?
9. Яка інформація щодо виявлених помилок відображається у примітках до фінансових звітів?
10. На які групи поділяються помилки, зроблені у фінансовій звітності?
11. Як класифікуються додатково помилки у межах кожної з груп?
12. Яке значення для виправлення помилок має поріг суттєвості?

13. Назвіть порядок дій бухгалтера по виправленню помилок.
14. Охарактеризуйте НП(С)БО 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок».
15. Коли може переглядатися облікова оцінка суб'єктів державного сектору?
16. Що робити, якщо неможливо розрізнити зміну облікової політики та зміну облікових оцінок?
17. Як здійснюється виправлення суттєвих помилок, допущених при складанні фінансової звітності суб'єктів державного сектору у попередніх роках?
18. Що вважається зміною облікової політики відповідно до НП(С)БО 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок»?
19. Як відображається вплив зміни облікової політики на події та господарські операції минулих періодів суб'єктів державного сектору?
20. Опишіть розкриття інформації у примітках до фінансової звітності відповідно до НП(С)БО 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок».

Відкриті тестові завдання до теми «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».

1. Облікова політика – це ...
2. Облікова оцінка – це ...
3. Дата балансу – це ...
4. Подія після дати балансу – це ...
5. Наведіть 5 прикладів подій, які надають додаткову інформацію про обставини, що існували на дату балансу ...
6. Наведіть 5 прикладів подій, які вказують на обставини, що виникла після дати балансу ...
7. Облікова оцінка може змінюватися ...
8. Облікова політика може змінюватися ...
9. Причинами помилок у фінансовій звітності є ...
10. У разі зміни в обліковій політиці підприємству слід розкривати ...
11. Суттєва помилка – це...
12. Зміна облікової політики відповідно до НП(С)БО 125 – це...
13. Зміна облікової оцінки відповідно до НП(С)БО 125 – це...
14. Зміна облікової політики суб'єктів державного сектору – це...
15. Не вважається зміною облікової політики відповідно до НП(С)БО 125 ...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1.

1 квітня 2021 р. підприємство придбало патент на програмне забезпечення і бази даних для ЕОМ на суму 40000 грн і помилково включило їх вартість до складу витрат основного виробництва (Дт 23 «Виробництво» Кт 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» – 40000,00 грн). Помилку було виявлено під час складання фінансової звітності за I півріччя 2022 р.

Необхідно: показати виправлення помилки і скласти необхідні документи.

Завдання 2.

Підприємство 5 січня 2020 року придбало обладнання виробничого призначення на суму 400000 грн. Термін експлуатації обладнання встановлено 11 років, а розрахункова ліквідаційна вартість становить 33000 грн. Підприємство 8 січня 2022 року переглянуло термін експлуатації обладнання. В результаті термін експлуатації збільшено до 15 років, а ліквідаційну вартість оцінено в 20000 грн.

Необхідно: показати вплив зміни терміну експлуатації обладнання та ліквідаційної вартості на показники звітності і скласти необхідні при цьому документи.

Завдання 3.

Провести порівняльний аналіз основних аспектів НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» та НП(С)БО 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок». Дані оформити в таблицю 11.1.

Таблиця 11.1

Порівняльний аналіз основних аспектів НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» та НП(С)БО 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок»

Положення нормативних документів	НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»	НП(С)БО 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок»
Порядок виправлення помилок минулих років		
...		
Внесення змін облікової політики		
...		
Внесення змін облікової оцінки		
...		
Внесення подій після дати балансу		
...		

Завдання 4.

Провести порівняльний аналіз основних аспектів НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». Дані оформити в таблицю 11.2.

Таблиця 11.2

Порівняльний аналіз основних аспектів НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»

Положення нормативних документів	НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»	МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»
Порядок виправлення помилок минулих років		

...		
Внесення змін облікової політики		
...		
Внесення змін облікової оцінки		
...		
Внесення подій після дати балансу		
...		

Рекомендована література:

Основна: [3, 4, 5-8, 9, 11, 12, 14, 15-18, 20, 21, 25-26, 32, 38, 41-44, 60-62].

Додаткова: [1, 6, 9, 11, 14, 16, 20].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6].

Міжнародні видання: [1-11].

3.4. ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. Податкова, статистична та інші види звітності

Тема 12. Податкова звітність

1. Зміст теми

1. Загальна характеристика податкової звітності.

Сутність і призначення податкової звітності. Загальні положення складання та подання податкової звітності. Законодавча та нормативна база складання і подання податкової звітності. Склад податкової звітності. Періодичність подання податкової звітності. Склад та порядок складання і подання податкової звітності суб'єктів державного сектору.

2. Податкова декларація з податку на прибуток: характеристика та порядок заповнення.

Структура та зміст Податкової декларації з податку на прибуток підприємства. Порядок складання Податкової декларації з податку на прибуток підприємства та джерела її інформації.

3. Податкова декларація з ПДВ: характеристика та порядок заповнення.

Структура та зміст Податкової декларації з податку на додану вартість. Порядок складання Податкової декларації з податку на додану вартість. Джерела інформації для заповнення Податкової декларації з податку на додану вартість.

4. Звітність з податку на доходи фізичних осіб: характеристика та порядок заповнення.

Структура та зміст Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску. Порядок складання об'єднаного звіту. Джерела інформації для заповнення Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь

платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску.

5. Податкова звітність за іншими податками, зборами та платежами.

Структура, зміст та порядок складання Декларації акцизного податку. Структура, зміст та порядок складання податкової декларації з плати за землю. Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації. Податкова звітність юридичних осіб–платників єдиного податку. Структура, зміст та порядок складання податкових декларацій з рентної плати.

2. Пояснення основних понять

Податки — це встановлені вищим органом законодавчої влади обов'язкові платежі, які сплачують фізичні та юридичні особи до бюджету у розмірах і термінах, передбачених законодавством.

Система податкових розрахунків – це система, яка надає інформацію державним податковим органам та керівництву підприємства про порядок нарахування, сплати та стану розрахунків за податками, зборами та іншими обов'язковими платежами.

Платник податку – фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з податковим законодавством, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів.

Податковий період – встановлений ПКУ період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів.

Витрати – сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником).

Доходи – загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за її межами.

Податкове зобов'язання – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установленій законом строк).

Податковий кредит – сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду.

Податкова різниця – різниця, яка виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності, та доходами і витратами, визначеними згідно з ПКУ.

Податковий агент— юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ) або фізична особа чи представництво нерезидента - юридичної особи, які незалежно від їх організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок з доходів фізичних осіб до бюджету від імені та за рахунок платника податку, вести податковий облік та подавати податкову звітність податковим органам, а також нести відповідальність за порушення норм Податкового кодексу.

Мета: за умовними даними навчитися складати податкову звітність суб'єктів підприємництва та організацій і установ державного сектору.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. Необхідно провести необхідні розрахунки, визначити суму ПДВ до сплати в бюджет та скласти звітну Податкову декларацію з податку на додану вартість. Протягом звітного періоду відбулися наступні операції:

1. У ТОВ “Приріст” придбано канцтовари на загальну суму 720,0 грн. для використання в господарській діяльності, ПН № 125.

2. Придбано програмне забезпечення “1С. Бухгалтерія” у ТОВ “Мрія” на загальну суму 1 800,0 грн., ПН № 569.

3. Придбано холодильник для зберігання продуктів адмінперсоналу на загальну суму 2 400,0 грн. у ПрАТ “Холод”, ПН № 101.

4. Реалізовано ТОВ “АВС” готову продукцію на суму 6 000,0 грн. з ПДВ, ПН № 1427.

5. У ТОВ “Приріст” придбано крейду для виробництва на загальну суму 1 200,0 грн., ПН № 126.

6. Придбано комп'ютер у ТОВ “Мрія” на загальну суму 3 300,0 грн., ПН № 570.

7. Придбано дизпаливо для автомобіля директора на загальну суму 1 200,0 грн. у ТОВ “Вогник”, ПН № 102.

8. Реалізовано ПрАТ “АВС” готову продукцію на суму 3 600,0 грн. з ПДВ, ПН № 1428.

9. У ТОВ “Приріст” придбано крейду для виробництва на загальну суму 3 600,0 грн., ПН № 127.

10. Придбано офісне приміщення у ТОВ “Мрія” на загальну суму 63 000,0 грн., ПН № 571.

11. Придбано телевізор в кімнату гостей на загальну суму 2 700,0 грн. у ПрАТ “Ікс”, ПН № 104.

12. Реалізовано ПАТ “АВС” готову продукцію на суму 72 000,0 грн. з ПДВ, ПН № 1429.

Завдання 2. За даними табл. 12.1 скласти податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків — фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого ЄСВ за звітний період.

Таблиця 12.1

Інформація про суми нарахованої заробітної плати і суми утримань з доходів фізичних осіб за I квартал 202_р. ПАТ «ЛОЛА»

Показник		Працівники				
		Гура Н.П.	Яра К.В.	Поліщук В.П.	Дубовик Г.А.	Тура П.Р.
П. І. Б.		Гура Н.П.	Яра К.В.	Поліщук В.П.	Дубовик Г.А.	Тура П.Р.
ПІН		1234567899	2345678901	3456789012	4567890123	5678901234
Дата прийняття на роботу		01.02.2001	15.12.2005	01.02.2012	16.08.2008	01.04.2010
січень, грн.	Нарахована заробітна плата	14 300,00	15 200,00	13 800,00	12 400,00	11 100,00
	Утримання ПДФО					
	Військовий збір					
	Сума нарахованого ЄСВ					

лютий, грн	Нарахована заробітна плата	13 300,00	14 800,00	12 400,00	11 900,00	13 500,00
	Утримання ПДФО					
	Військовий збір					
	Сума нарахованого ЄСВ					
березень, грн	Нарахована заробітна плата	14 500,00	14 600,00	14 100,00	12 100,00	12 700,00
	Утримання ПДФО					
	Військовий збір					
	Сума нарахованого ЄСВ					

Завдання 3.

Скласти перелік форм податкової звітності суб'єктів державного сектору, зазначивши періодичність та терміни її подання, із зазначенням нормативного акту, який регулює подачу звітності. Дані оформити в таблицю 12.2.

Таблиця 12.2.

Перелік форм податкової звітності бюджетних установ та терміни її подання

Найменування податку (збору, платежу)	Найменування форми	Періодичність	Строк подання	Нормативний акт, згідно якого складають та подають звіт
1	2	3	4	5

Зразок виконання практичного завдання 2

Інформація про суми нарахованої заробітної плати і суми утримань з доходів фізичних осіб за січень 20__ р. ПАТ «ЛОЛА»

Показник	Працівники					
	П. І. Б.	Гура Н.П.	Яра К.В.	Поліщук В.П.	Дубовик Г.А.	Тура П.Р.
ПІН	1234567899	2345678901	3456789012	4567890123	5678901234	
Дата прийняття на роботу	01.02.2001	15.12.2005	01.02.2012	16.08.2008	01.04.2010	
січень	Нарахована заробітна плата	5 800,00	8000,00	6000,00	8800,00	6100,00

Утримання ПДФО	1044,00	1440,00	1080,00	1584,00	1098,00
Військовий збір	87,00	120,00	90,00	132,00	91,50
Сума нарахованого ЄСВ	7634,00				

Зразок виконання практичного завдання 3

<i>Найменування податку (збору, платежу)</i>	<i>Найменування форми</i>	<i>Періодичність</i>	<i>Строк подання</i>	<i>Нормативний акт, згідно якого складають та подають звіт</i>
1	2	3	4	5
податок на додану вартість	Податкова декларація з податку на додану вартість (якщо бюджетна установа є платником ПДВ)	щомісячно	протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця	Наказ ДПАУ від 25.11.11 № 1492 "Про затвердження форм та порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість" із змінами та доповненнями
		щоквартально	протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу	

Бланки форм податкової звітності подано в робочому зошиті до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Звітність підприємства».

Контрольні питання до теми «Податкова звітність»

1. Що таке податок?
2. Яка різниця між податками та зборами, внесками, мито?
3. Розкрийте сутність податку на додану вартість.
4. Хто є платниками податку на додану вартість?
5. Якими законодавчими документами встановлено порядок нарахування та сплати податку на додану вартість?
6. Дайте визначення поняття «податковий агент».
7. Як визначається база оподаткування ПДВ?
8. Визначте поняття «податкове зобов'язання» та «податковий кредит».
9. Як розраховується сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету?
10. Охарактеризуйте зміст і структуру Податкової декларації з ПДВ.
11. Які існують форми звітності з ПДВ та хто їх складає?
12. Які існують звітні періоди і строки подання звітності з ПДВ?
13. Опишіть методику складання звітності з податку на додану вартість.
14. Розкрийте порядок оформлення Податкової декларації з ПДВ.
15. Які додатки подають до Податкової декларації з ПДВ?
16. Який порядок подання Податкової декларації з ПДВ?
17. В які строки сплачується ПДВ?
18. Які законодавчі документи встановлюють порядок нарахування та сплати податку на прибуток?
19. Яким нормативним документом затверджений порядок складання Податкової декларації з податку на прибуток підприємства?

20. Розкрийте порядок формування доходів для цілей оподаткування.
21. Назвіть доходи, що не враховуються для цілей оподаткування.
22. Які витрати включаються до складу витрат для цілей оподаткування?
23. Які методи нарахування амортизації можуть застосовуватись для цілей оподаткування?
24. Опишіть алгоритм розрахунку оподаткованого прибутку за звітний період.
25. Які додатки заповнюються до Податкової декларації з податку на прибуток?
26. Як розраховується сума податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету?
27. В які терміни подається Податкова декларація з податку на прибуток?
28. Охарактеризуйте зміст і структуру Податкової декларації з податку на прибуток підприємства.
29. Опишіть методику складання Податкової декларації з податку на прибуток підприємства.
30. Який порядок виправлення у звітності самостійно виявлених помилок?
31. Яку відповідальність встановлено законодавством за порушення строків подання декларації та сплати податку до бюджету?
32. Яка відповідальність платників податків за перекручування даних податкової звітності.
33. Які податки, збори та платежі сплачують суб'єкти державного сектору?
34. Розкрийте порядок нарахування податку з доходів фізичних осіб.
35. Яка форма звітності по податку з доходів фізичних осіб?
36. Що таке військовий збір та хто його сплачує?
37. Що собою представляє спрощена система обліку, оподаткування та звітності?
38. Що собою представляє єдиний податок?
39. Хто має право на спрощені процедури обліку та звітування?
40. Назвіть місцеві податки та збори та опишіть порядок їх нарахування та сплати.
41. Охарактеризуйте склад податкової звітності бюджетних установ.
42. Якими правовими документами України регулюється порядок нарахування та сплати ЄСВ ?
43. Вкажіть базу та розміри нарахування єдиного соціального внеску.

Відкриті тестові завдання до теми «Податкова звітність»

1. Податок на прибуток підприємства – це ...
2. Доходи – це ...
3. Витрати – це ...
4. Податкова декларація з податку на прибуток підприємства – це ...
5. Податок на додану вартість – це ...
6. Податковий кредит з ПДВ – це ...
7. Податкове зобов'язання з ПДВ – це ...
8. Податкова декларація з податку на додану вартість – це ...
9. Платниками податку на доходи фізичних осіб є ...
10. Акцизний податок – це ...
11. Податкова звітність – це ...
12. Місцеві податки – це ...
13. Місцеві збори та платежі – це ...
14. Податок на доходи фізичних осіб – це ...
15. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – ...
16. Екологічний податок – це ...
17. Земельний податок – це ...
18. Податкове зобов'язання – це ...
19. Податковий борг – це ...

20. Податкова застава – це ...
21. Базовий податковий (звітний) період – це ...
22. Види податкового періоду ...
23. Платники податку – це ...
24. База оподаткування – це ...
25. Об'єкт оподаткування – це ...
26. Податковий агент – це...
27. Військовий збір – це...
28. Податкова декларація з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) – це ...
29. Єдиний податок - це...
30. Неприбуткові організації – це...
31. Єдиний соціальний внесок – це ...
32. Застрахована особа – це ...
33. Платник ЄСВ – це ...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1.

Необхідно: на основі наведених господарських операцій підприємства визначити суму доходів, витрат, прибутку, податку на прибуток та ПДВ, що підлягають сплаті у бюджет. Заповнити податкові декларації з ПДВ та з податку на прибуток.

ТОВ «Крокус» здійснило наступні операції:

- 1) відпущено зі складу фарбу на потреби цехів – 500 грн;
- 2) за рішенням господарського суду отримано компенсацію за неякісні матеріали від постачальника (без ПДВ) – 4 030 грн;
- 3) відвантажено покупцям готову продукцію на суму 54000 грн (у т.ч. ПДВ).
- 4) отримано доходи в сумі 1500 грн (з ПДВ) від здачі в оренду приміщення;
- 5) сплачено 58000 грн (з ПДВ) за товари (12000 одиниць), які були отримані у звітному періоді та 8000 одиниць з яких було реалізовано;
- 6) реалізовано у роздріб товарів на загальну суму 33700 грн, у т.ч. ПДВ;
- 7) має у власності приміщення, первісна вартість якого складає 3500000 грн, термін корисного використання 15 років, метод амортизації – прямолінійний;
- 8) отримано від постачальника товари, термін оплати за які ще не настав – 6800 грн, у тому числі ПДВ;
- 9) витрачено на рекламу – 5100 грн з ПДВ;
- 10) нараховано заробітну плату працівникам магазину – 15300 грн, нараховано єдиний соціальний внесок;
- 11) відвантажено товари покупцям, оплата за які ще не отримана – 17500 грн, у тому числі ПДВ;
- 12) безкоштовно отримано матеріали за звичайними цінами – 1800 грн;
- 13) нарахована орендна плата за передані в оренду основні засоби – 4400 грн;
- 14) від ліквідації основних засобів отримано матеріали – 560 грн;
- 15) за рішенням суду сплачено штрафи за несвоєчасну оплату товарів – 4510 грн;
- 16) нарахована заробітна плата працівникам апарату управління – 5800 грн;
- 17) представлено звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт з товарним чеком на придбані товари – 2150 грн;
- 18) сплачено підписку на періодичні видання – 780 грн;
- 19) відвантажено згідно з накладною попередньо оплачені товари – 4900 грн, у тому числі ПДВ;
- 20) отримано товар для використання його у господарській діяльності підприємства на суму 4000 грн, у тому числі ПДВ;

- 21) за самостійним рішенням підприємства ліквідовано об'єкт основних засобів, залишкова вартість – 2200 грн;
- 22) прийнято до оплати рахунок постачальника за отриману електроенергію (без ПДВ) – 10 900 грн;
- 23) отримано коригування до податкової накладної №52/6 від ТОВ «Атлант» на суму повернутого товару 1600 грн, у тому числі ПДВ;
- 24) здійснено передплату за товар ТОВ «Стиль» на суму 6700 грн з ПДВ.

Завдання 2.

Визначити обов'язкові реквізити форм податкової звітності. Результати виконання завдання можна оформити в таблицю 12.3.

Таблиця 12.3.

Перелік обов'язкових реквізитів форм податкової звітності

<i>№ з/п</i>	<i>Перелік обов'язкових реквізитів податкової звітності</i>

Завдання 3.

Скласти перелік місцевих податків, зборів та платежів, які діють в м. Ірпінь, зазначивши ставки нарахування, термін сплати та нормативного акту, який його регулює. Дані оформити в таблицю 12.4.

Таблиця 12.4.

Перелік місцевих податків, зборів та платежів, які діють в м. Ірпінь

<i>Найменування податку (збору, платежу)</i>	<i>Ставка податку (збору, платежу)</i>	<i>Періодичність сплати</i>	<i>Платники</i>	<i>Нормативний акт, згідно якого сплачують податок (збір, платіж)</i>
1	2	3	4	5

Рекомендована література:

Основна: [3, 5-8, 9, 18, 20-23, 40, 55-58].

Додаткова: [5, 6, 7, 9, 12, 13].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6].

Міжнародні видання: [1-11].

1. Зміст теми

1. Статистична звітність.

Нормативно-правове забезпечення складання статистичної звітності. Склад статистичної звітності. Періодичність подання статистичної звітності. Загальнодержавний таблиць статистичної звітності.

2. Управлінська звітність.

Роль та значення внутрішньогосподарської (управлінської) звітності в діяльності суб'єктів господарювання. Порядок складання, затвердження та подання внутрішньогосподарської (управлінської) звітності. Перелік форм та визначення потреби в внутрішньогосподарській (управлінській) звітності.

3. Бюджетна звітність суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі.

Перелік основних форм бюджетної звітності. Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів. Складання місячної, квартальної і річної бюджетної звітності суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі. Вимоги до розкриття елементів бюджетної звітності. Порядок складання звітів за формою № 2 - про надходження та використання коштів загального фонду, за формами № 4 - про надходження і використання коштів спеціального фонду та за формою № 7 - про заборгованість за бюджетними коштами

4. Спеціальна та інша звітність підприємства.

Характеристика та призначення спеціальної звітності підприємств. Галузева звітність, її особливості та порядок подання і використання. Поняття про закриту звітність.

2. Пояснення основних понять

Статистична звітність – це форма статистичного спостереження, за якою органи статистики у визначений термін одержують від підприємств, установ і організацій усіх форм господарювання і власності потрібні їм статистичні дані у виді звітних документів.

Спеціальна звітність – це звітність для органів державного соціального страхування, відомча та інша, яку складають на основі даних бухгалтерського обліку.

Внутрішньогосподарська (управлінська) звітність – це внутрішня звітність, основна мета якої полягає у наданні оперативної, релевантної інформації відповідно до вимог управлінського персоналу.

Бюджетна звітність суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі – система узагальнених і взаємопов'язаних показників, які відображають стан виконання бюджету за звітний період в розрізі бюджетної класифікації.

Практичне заняття № 9

Мета: за умовними даними закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок зі складання форм статистичної та внутрішньогосподарської (управлінської) звітності, і іншої звітності підприємств та суб'єктів державного сектору, в тому числі бюджетної звітності щодо виконання кошторису.

Форма виконання: виконання практичних завдань.

Форми контролю знань: опитування усні (індивідуальні), тестування, обговорення практичних завдань, перевірка самостійної роботи студентів.

Завдання 1. Розробити форми внутрішньогосподарської звітності з метою здійснення оперативного аналізу, контролю та прийняття управлінських рішень щодо:

- а) дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства;
- б) виконання договірних зобов'язань перед покупцями.

Визначити відповідальних осіб за складання та обробку звітів, терміни підготовки та здачі.

Завдання 2. Скласти таблицю (перелік) форм статистичної звітності підприємства на 2023 рік. Підприємством є юридична особа - хлібзавод. Результати виконання завдання оформити в таблицю 13.1.

Таблиця 13.1

Таблиця (перелік) форм статистичної звітності підприємства на 2023 рік

№ з/п	Найменування форми, дата та номер наказу щодо її затвердження	Індекс форми	Періодичність	Строк подання

Завдання 3. Скласти перелік та дати характеристику бюджетної звітності суб'єктів державного сектору. Результати виконання завдання оформити в таблицю 13.2.

Таблиця 13.2

Характеристика бюджетної звітності суб'єктів державного сектору

Перелік форм бюджетної звітності	Мета складання	Основні розділи та показники	Звітний період	Строк подання

Контрольні питання до теми «Статистична, бюджетна, спеціальна та інша звітність»

1. Дайте визначення статистичної звітності.
2. Вкажіть вимоги до статистичної звітності.
3. Опишіть правове регулювання складання та подання статистичної звітності.
4. Охарактеризуйте види статистичної звітності за частотою надання.
5. Охарактеризуйте види статистичної звітності за терміном надання.
6. Охарактеризуйте види статистичної звітності за призначенням.
7. Охарактеризуйте види статистичної звітності за джерелами формування.
8. Опишіть значення та структуру загального таблицю (переліку) форм державних статистичних спостережень.

9. Розкрийте значення та структуру альбому форм державних статистичних спостережень.
10. Назвіть основні завдання статистики основних засобів.
11. У чому полягають завдання статистичного спостереження забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та їхнього використання?
12. Визначте економічне значення звітності з праці.
13. З яких форм звітності складається статистика трудових ресурсів?
14. В які терміни підприємства подають статистичну звітність?
15. Розкрийте порядок визначення кодів за КВЕД.
16. Дайте визначення управлінської звітності.
17. Назвіть основну мету та завдання внутрішньогосподарської звітності.
18. Дайте визначення спеціальної звітності.
19. Розкрийте призначення та особливості складання та подання спеціальної звітності.
20. Що представляє собою система державного соціального страхування в Україні?
21. Охарактеризуйте бюджетну звітність суб'єктів державного сектору.
22. Яка мета та призначення бюджетної звітності?
23. Що собою представляє внутрівідомча (галузева) звітність?
24. Назвіть особливості складання та подання закритої звітності.
25. Що собою представляє спеціальна звітність?

Відкриті тестові завдання до теми «Статистична, бюджетна, спеціальна та інша звітність»

1. Статистична звітність – це...
2. Альбом державних статистичних спостережень – це...
3. Табелі державних статистичних спостережень – це...
4. Календар державних статистичних спостережень – це...
5. Закрита звітність – це...
6. Бюджетна звітність – це...
7. Спеціальна звітність – це...
8. Внутрівідомча (галузева) звітність – це...
9. Внутрішньогосподарська звітність – це...
10. Управлінська звітність – це...
11. Галузева звітність – це...

Завдання для поглибленого вивчення курсу

Завдання 1

Користуючись загальним табелем (переліком) форм державних статистичних спостережень, вкажіть, які форми звітності повинні складати підприємства за наступними видами економічної діяльності:

- роздрібна торгівля продуктами харчування;
- пасажирські автоперевезення;
- переробка нафтопродуктів.

Характеристику форм звітності можна оформити таблицями 13.3 - 13.5.

Таблиця 13.3

Характеристика статистичної звітності підприємств роздрібною торгівлі продуктами харчування

<i>Перелік форм звітності</i>	<i>Мета складання</i>	<i>Основні розділи та показники</i>	<i>Звітний період</i>	<i>Строк подання</i>

Таблиця 13.4

Характеристика статистичної звітності підприємств автотранспортних підприємств (пасажирські автоперевезення)

<i>Перелік форм м звітності</i>	<i>Мета складання</i>	<i>Основні розділи та показники</i>	<i>Звітний період</i>	<i>Строк подання</i>

Таблиця 13.5

Характеристика статистичної звітності підприємств нафтопереробної галузі

<i>Перелік форм м звітності</i>	<i>Мета складання</i>	<i>Основні розділи та показники</i>	<i>Звітний період</i>	<i>Строк подання</i>

Завдання 2

Необхідно: за наведеними даними скласти:

- Звіт про товарооборот торгової мережі (ф. 1-торг);
- Звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції 1П-НПП (річна).

Вихідні дані для виконання завдання:

Назва підприємства – ТОВ «Елеганс».
 Ідентифікаційний код ЄДРПОУ – 12576881.
 Вид діяльності – роздрібна торгівля.
 Директор підприємства – Власенко Т.В.
 Головний бухгалтер – Ластенко О.К.

Роздрібний товарооборот за грудень – 328000 грн.
Роздрібний товарооборот за звітний рік – 8450500 грн.
Фінансовий результат до оподаткування – 480300 грн.
Чистий прибуток – 369831 грн.
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги – 670000 грн.
Зобов'язання за товари, роботи, послуги – 460000 грн.
Зобов'язання перед бюджетом – 3100 грн.
Зобов'язання з оплати праці - 6500 грн.
Зобов'язання зі страхування – 2010 грн.

Завдання 3. Скласти таблицю взаємозв'язку та відповідності форм фінансової та статистичної звітності.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5, 8, 9, 16-18, 20-21, 26-31, 36, 39, 47-49].

Додаткова: [4,6, 9, 14, 15,17].

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-6].

Міжнародні видання: [1-11].

4. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Суть та значення звітності.
2. Правове регулювання фінансової звітності в Україні.
3. Мета складання фінансової звітності
4. Користувачі звітності та їх класифікація
5. Форми та види звітності.
6. Якісні характеристики складання звітності.
7. Досвід розвинених країн світу по складанню звітності.
8. Види та форми звітності.
9. Принципи підготовки фінансової звітності.
10. Консолідований та зведена звітність підприємств.
11. Склад періодичної та річної фінансової звітності.
12. Відповідальність за неподання та несвоєчасне подання звітності.
13. Порядок затвердження звітності.
14. Строки та порядок подання звітності.
15. Звітність ліквідованих підприємств.
16. Звітність реорганізованих підприємств.
17. Звітність підприємств, що змінили форму власності.
18. Організація підсумкового обліку та складання звітності.
19. Зміст та характеристика положень НП(С)БО 6.
20. Помилки в облікових регістрах та порядок їх виправлення.
21. Види помилок, допущених у звітах, та способи їх виправлення.
22. Зміна облікової політики підприємства та її відображення у звітності.
23. Зміна облікової оцінки та її відображення у звітності.
24. Випадки, які призводять до виправлення помилок та внесення змін до звітності.
25. Досвід розвинених країн заходу щодо відображення у звітності подій, які сталися після дати балансу.
26. Події після дати складання балансу та їх вплив на фінансову звітність.
27. Події, що підтверджують умови, які існували на дату балансу.
28. Події, що вказують на умови, які виникли після дати балансу.
29. Методи та способи виправлення помилок в бухгалтерському обліку та

фінансовій звітності.

30. Порядок виправлення помилок, допущених при складанні звітності в попередніх періодах.
31. Баланс: його види та форми.
32. Баланс як метод обліку та форма звітності.
33. Мета складання балансу та його основна формула.
34. Основні складові елементи балансу та їх характеристика.
35. Оцінка активів підприємства та її відображення в балансі.
36. Оцінка пасивів підприємства та відображення їх в балансі.
37. Зведений баланс: суть, значення та порядок складання.
38. Види балансу та їх характеристика.
39. Аналітичні можливості балансу.
40. Уточнення показників балансу на початок та кінець звітного періоду.
41. Визнання доходів і витрат.
42. Порядок визначення чистого фінансового результату за звітний період.
43. Операційні витрати та їх елементи.
44. Розрахунок прибутковості акцій та його основні показники.
45. Основні складові елементи звіту та їх характеристика.
46. Визнання доходів та витрат та їх відображення у фінансовій звітності.
47. Зміст та порядок заповнення розділу 1 Звіту про фінансові результати ф. 2.
48. Сукупний дохід підприємства та його відображення у Звіті про фінансові результати ф. 2.
49. Зміст та порядок заповнення розділу 3 Звіту про фінансові результати ф. 2
50. Зміст та порядок заповнення розділу 4 Звіту про фінансові результати ф. 2
51. Аналітичні можливості Звіту про фінансові результати ф. 2.
52. Суть грошових коштів, їх еквівалентів та характеристика грошових потоків підприємства.
53. Поняття про грошові та негрошові операції та їх відображення у Звіті про рух грошових коштів ф. 3.
54. Види діяльності підприємства та їх відображення у Звіті про рух грошових коштів ф. 3.
55. Рух грошових коштів у результаті операційної діяльності.
56. Рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності.
57. Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності.
58. Зміна величини грошових коштів за звітний період.
59. Джерела даних для складання Звіту про рух грошових коштів (за розділами).
60. Суть та характеристика непрямого методу відображення інформації про рух коштів в результаті операційної діяльності.
61. Суть та характеристика прямого методу відображення інформації про рух коштів в результаті операційної діяльності.
62. Етапи заповнення Звіту про рух грошових коштів ф. 3.
63. Аналітичні можливості Звіту про рух грошових коштів ф.3
64. Визначення капіталу та його функції.
65. Елементи власного капіталу та їх характеристика.
66. Загальні вимоги до розкриття статей Звіту про власний капітал ф. 4.
67. Мета і завдання складання Звіту про власний капітал.
68. Зареєстрований капітал підприємства: порядок його формування та зміни.
69. Вилучений капітал: порядок його визначення та відображення у звіті про власний капітал.
70. Причини змін власного капіталу.
71. Зміст статей Звіту про власний капітал та джерела їх заповнення.
72. Зміни в капіталі та порядок їх відображення у Звіті про власний капітал ф. 4

73. Складові власного капіталу та їх характеристика.
74. Аналітичні можливості Звіту про власний капітал ф. 4.
75. Суть та призначення Приміток до річного фінансового звіту.
76. Структура Приміток до фінансових звітів.
77. Фінансова звітність за сегментами.
78. Порядок заповнення Приміток до фінансової звітності ф. 5.
79. Відображення в примітках даних про підприємство.
80. Аналітичні можливості приміток.
81. Поняття про сегменти та їх види.
82. Особливості складання приміток різними підприємствами.
83. Склад та характеристика інформації, що відображається у примітках.
84. Відображення в примітках даних про облікову політику підприємства.
85. Розкриття інформації у Примітках до Звіту про фінансові результати ф.2.
86. Розкриття інформації у Примітках до Звіту про рух грошових коштів ф.3.
87. Розкриття інформації у Примітках до Звіту про власний капітал ф.4.
88. Склад та характеристика інформації, що відображається в примітках.
89. Зміст та порядок складання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва.
90. НП(С)БО 25: суть, призначення та основні моменти.
91. Порядок подання фінансової звітності малим підприємством при зміні статусу.
92. Структура, зміст та порядок заповнення Балансу ф. 1-м.
93. Структура, зміст та порядок заповнення Балансу ф. 1-мс.
94. Зміст, структура та порядок заповнення Звіту про фінансові результати ф.1-м
95. Зміст, структура та порядок заповнення Звіту про фінансові результати ф.1-мс.
96. Порівняння Балансу за формою 1,1-м та 1-мс.
97. Порівняння Звіту про фінансові результати за формою 2 та 2-м та 2-мс.
98. Порядок складання, затвердження та подання фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.
99. Джерела даних для складання фінансового звіту малого підприємства.
100. Порядок складання, затвердження та подання фінансового звіту мікропідприємства.
101. Аналітичні можливості фінансового звіту малого підприємства.
102. Порядок формування інформації для складання податкової звітності.
103. Зміст, структура та джерела заповнення податкової Декларації з податку на прибуток підприємства.
104. Зміст, структура та джерела заповнення Податкової декларації з ПДВ.
105. Порядок складання декларації акцизного податку.
106. Порядок заповнення звітності за місцевими податками та зборами.
107. Порядок складання податкової декларації з податку на землю.
108. Порядок складання та подання податковими агентами звітності з податку на доходи фізичних осіб.
109. Зміст та порядок складання податкової звітності суб'єктами малого підприємництва.
110. Порядок заповнення Податкової декларації з екологічного податку.
111. Податкова звітність зі збору за спеціальне використання води.
112. Порядок розрахунку ЄСВ та відображення у звітності.
112. Суть та призначення статистичних форм звітності.
113. Порядок заповнення та подання статистичної звітності про основні економічні показники діяльності підприємства.
114. Статистична звітність підприємств промисловості.
115. Зміст, порядок заповнення та джерела даних для заповнення Звіту з праці.
116. Статистична звітність сільськогосподарських підприємств.
117. Статистична звітність торгівельних підприємств.

118. Порядок складання та подання статистичної звітності.
119. Характеристика та призначення спеціальної звітності.
120. Зміст, структура та джерела даних для заповнення звітності по єдиному соціальному внеску до Пенсійного фонду.
121. Порядок формування та використання управлінської звітності підприємства.
122. Призначення та перелік бюджетної звітності суб'єктів державного сектору.
123. Спеціальна звітність підприємств.
124. Управлінська звітність підприємств та суб'єктів державного сектору.
125. Зміст та порядок складання Балансу ф. 1-дс суб'єктів державного сектору.
126. Зміст та порядок складання Звіту про фінансові результати ф. 2-дс суб'єктів державного сектору.
127. Зміст та порядок складання Звіту про рух грошових коштів ф.3-дс суб'єктів державного сектору.
128. Зміст та порядок складання Звіту про власний капітал ф.4-дс суб'єктів державного сектору.
129. Зміст та порядок складання Приміток до річної фінансової звітності ф.5-дс суб'єктів державного сектору.
130. Зміст та порядок складання звіту «Інформація за сегментами» суб'єктів державного сектору.
131. Порядок складання та подання консолідованої фінансової звітності суб'єктів державного сектору.
132. Порядок складання та подання загальної консолідованої фінансової звітності суб'єктів державного сектору.
133. Податкова звітність суб'єктів державного сектору.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Основна

1. Гладій І.О., Дзюба О.М., Майстер Л.А. Управлінська звітність: навчальний посібник. Вінниця: РВВ ВТЕІ КНТЕУ, 2019. 260 с.
2. Господарський кодекс України: від 16 січня 2003 року №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
3. Звітність підприємства: підручник. / [М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М.М. Орищенко та ін.] К.: «Центр учбової літератури», 2015. 570 с.
4. Звітність підприємства: алгоритми складання фінансової звітності для студентів денної форми навчання галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» / [упоряд.: К. В. Безверхий]. К.: КНУТД, 2015. 79 с.
5. Звітність підприємств: навч. посіб. (студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / [В. П. Пантеев, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелєєва]. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432с.
6. Звітність підприємств. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійного вивчення дисципліни здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»/Свиноус І.В., Хомяк Н.В., Хомовий С.М., Гаврик О.Ю.,Томілова Н.О., Заболотний В.С., Біла Церква, 2020. ,79 с|Іванчук Н. В.
7. Звітність підприємств: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
8. Карпенко Н. Г. Звітність бюджетних установ / Карпенко Н. Г., Дорогань-Писаренко Л. О., Аранчій Я. С., Ліпський Р. В. (вид. 2-е доп. та перер.) Полтава: РВВ ПДАА, 2018. 262 с.

9. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>.
10. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0720201-11#Text>.
11. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text
12. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
13. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>.
14. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2010 р. № 1629 із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11#Text> .
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.99 р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>.
16. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України України. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131>.
17. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.05.2012 № 568. URL: <https://buhgalter.com.ua/zakonodavstvo/natsstandarti-buhobliku-v-derzhavnomu-sektori/>
18. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
19. Пантелеєв В. П., Безверхий К.В. Консолідація фінансової звітності: навч. посіб. К.: ДП «Інформ.- аналіт. агентство», 2016. 429 с.
20. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 (у редакції від 09.12.2011 № 1591). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>.
21. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.
22. Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску: наказ Міністерства фінансів України 15 грудня 2020 року № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text>.
23. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
24. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.
25. Порядок подання фінансової звітності України: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>.

26. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIVзі змінами та доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

27. Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 р. № 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-2019-%D0%BF#Text>.

28. Про забезпечення функціонування системи електронної звітності в органах державної статистики: наказ Державного комітету статистики України від 8 липня 2010 року №261 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0261202-10#Text>.

29. Про впровадження централізованої системи електронної податкової звітності платників податків в органах ДПС України: наказ Державної податкової адміністрації України 06.04.2009р. №168 поточна редакція від 14.06.2012р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0168225-09#Text>.

30. Про затвердження загального табеля (переліку) форм державних статистичних спостережень на 2022 рік. Наказ Державної служби статистики 20.12.2021 № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0318832-21#Text>

31. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>

32. Про інформацію: Закон України 02.10.1992 р. № 2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

33. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755 – IV, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

34. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. №852-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/852-15#Text>.

35. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. №851-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

36. Про забезпечення функціонування системи електронної звітності в органах державної статистики: наказ Державного комітету статистики України від 8 липня 2010 року №261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0261202-10#Text>.

37. Про затвердження Формату (стандарту) електронного документа звітності суб'єктів господарювання та Опису довідників, що публікуються з Форматом (стандартом) електронного документа звітності суб'єктів господарювання: наказ Міністерства доходів і зборів України від 29.11.2013 № 729 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0243-14#Text>.

38. Про затвердження Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі та Змін до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності" затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2017 № 307 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0384-17#Text>.

39. Про затвердження Інструкції зі статистики заробітної плати, затв. наказом Державного комітету статистики України від 13.01.2004 № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04#Text>.

40. Про затвердження Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затв. наказом Міністерства фінансів України 20.04.2015 № 449, із змінами. URL:[http:// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-15#Text](http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-15#Text).

41. Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання, затв. наказом МФУ від 08.09.2017 р. № 755. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17#Text>.

42. Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету, затв.

- наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12#Text>
43. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку суб'єктів державного сектору, затв. наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 №11, із змінами. URL:[http:// https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text](http://https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text).
44. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затв. наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1214-13#Text>.
45. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>.
46. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 із змінами. URL: [http:// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text](http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text).
47. Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44, із змінами. URL:[http:// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12#Text](http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12#Text).
48. Про затвердження форм державних статистичних спостережень № 2-інвестиції (квартальна) "Звіт про капітальні інвестиції", № 2-ОЗ ІНВ (річна) "Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції", затв. наказом Державної служби статистики України 10.06.2022 № 181. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0181832-22#Text>
49. Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 2-підприємство (річна) "Структурне обстеження підприємства": наказ Державної служби статистики України від 10.06.2022 № 184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0184832-22#Text>.
50. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.
51. Про затвердження Методичних рекомендацій з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 11.04.2013 р. № 476. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0476201-13#Text>.
52. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09.04.1999 р. № 595-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-14#Text>.
53. Про облікову політику: лист Міністерства фінансів України від 21.12.2005 № 31-34000-10-5/27793. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05#Text>.
54. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>.
55. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text>.
56. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість: наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text>.
57. Про затвердження форми Податкової декларації екологічного податку: наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 715. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1052-15#Text>.
58. Про затвердження форм державного статистичного спостереження № 1-ПВ (місячна) «Звіт із праці» та № 1-ПВ (квартальна) «Звіт із праці»: наказ Державної служби

статистики України від 12.05.2022 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0087832-22#Text>.

59. Примітки до річної фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 № 302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00#Text>.

60. Фінансова звітність підприємств: Навчально-методичний посібник / С. В. Приймак, М. Т. Костишина, Д. В. Долбнєва. Львів: Ліга-Прес, 2016. 268с.

61. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435 – VI, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

62. Щодо суттєвості у бухгалтерському обліку і звітності: лист Міністерства фінансів України від 29.07.2003 р. № 04230-04108. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v4108201-03#Text>.

5.2. Допоміжна

1. Атамас П.Й., Атамас О.П. Облік в бюджетних установах.5-те вид., перероб. та доп. Навч. посіб.- Київ: «Центр учбової літератури», 2018.-392с.
2. Безверхий К. В., Бочуля Т.В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні: моногр. К.: Центр учбової літератури, 2014. 184 с.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
4. Дисциплінарна матриця управлінської звітності: моногр. / [В. В. Сопко та ін.]. К.: КНТЕУ, 2016. 455 с.
5. Дмитренко А.В. Податкова звітність: навчальний посібник для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» усіх форм навчання. 2017. 229 с.
6. Карпенко Н. Г. Звітність бюджетних установ / Карпенко Н. Г., Дорогань -Писаренко Л. О., Аранчій Я. С., Липський Р. В. (вид. 2-едоп. та перер.) Полтава: РВВПДАА, 2018. 262 с.
7. Коцупатрий М. М., Ковач С. І., Безверхий К. В. Облік і звітність в оподаткуванні у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» . К.: КНЕУ, 2015. 196 с.
8. Мак Кензі В. Посібник з аналізу та використання фінансової звітності/В. Мак Кензі; [пер. з англ.]. К.: Видавництво «Наукова думка», 2003. 283 с.
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
10. Куцик П. О. Концепція уніфікованої системи обліку і звітності в корпоративному управлінні: монографія. ЛТЕУ. Львів: ЛТЕУ, 2017. 408 с.
11. Озеран А. В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств: моногр. К.: КНЕУ, 2015. 471 с.
12. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку. Наказ Міністерства фінансів України від 19.06.2015 №578. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0799-15#Text>.
13. Про затвердження форми Податкової декларації з рентної плати: Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 719. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1051-15#Text>.
14. Свірко С.В., Самчик М.Ю. Бюджетний облік в Україні: новації XXI ст. //Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Вип. 1 (36), 2017. С.221-246.
15. Статистична звітність. Сервіси. URL: https://services.dtkr.ua/all_zvit/all_zvit/91.
16. Сторожук Т. М., Бестюк А.М. Особливості формування та подання звітності за міжнародними та національними стандартами. *Економіка, облік, фінанси та право: аналіз*

тенденції та перспектив розвитку: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 24 жовтня 2019 р.): у 7 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2019. Ч. 1. 63 с. С.9-11.

17. Сторожук Т. М. Проблеми формування внутрішньогосподарської (управлінської) звітності. *Пріоритети фінансово-економічного управління*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 15 січня 2021 р.). Одеса: Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2020. 176 с. С.47-49.

18. Сторожук Т. М., Коротаєва І. Консолідація фінансової звітності: зарубіжний досвід та вітчизняні проблеми. *Причорноморські економічні студії*. Науковий журнал. Вип. 38. Частина 2. Частина 1. Одеса, 2019. С.137-142.

19. Сторожук Т. М. Звіт про рух грошових коштів як інформаційне джерело управління грошовими потоками підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. №3. С. 235–240.

20. Сторожук Т. М. Таксономія фінансової звітності за МСФЗ. *Європейський вектор розвитку бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки*: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. (7 грудня 2018 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю.С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. 220 с. С.134-137.

21. Фінансова звітність підприємств: Навчально-методичний посібник/ С. В. Приймак, М. Т. Костишина, Д. В. Долбнева. Львів: Ліга-Прес, 2016. 268 с.

22. Хом'як Р. Л., Ольшанська М.В. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва Навчальний посібник. Львів: СПОЛОМ, 2018р. 250 с.

5.3. Міжнародні видання

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text

2. Journal of Accounting Research.

3. Sustainable development of economy. Білоцерківський національний аграрний університет, Університет економіки і підприємництва, Інститут економіки, технологій і підприємництва.

4. Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин.

5. Журнал європейської економіки: наук. журн. Терноп. нац. екон. ун-т.

6. Збірник наукових праць "Фінанси, облік і аудит". Київський національний економічний університет.

7. Збірник наукових праць «Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту» / Національна академія статистики, обліку та аудиту.

8. Міжнародний збірник наукових праць «Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу». Житомирський державний технологічний університет.

9. Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес- Інформ».

10. Науково-теоретичний журнал «Наука й економіка». ПВНЗ «Хмельницький економічний університет».

11. Фаховий економічний журнал «Актуальні проблеми економіки».

5.4. Інформаційні ресурси Інтернет

1. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

2. Сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

3. Сайт ЛІГА: Закон. URL: <http://www.liga.net>

4. Сайт Міністерства Фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міжнародної федерації бухгалтерів. URL: www.ifac.org

6. Нормативні документи Аудиторської палати України. URL: <http://www.apu.com.ua>.